

BARBORA TICHAVOVÁ - ROZÁRKA A KOL.

Jak získat nováčky

ÚVOD

Právě dnes jsem měla telefonát od Křečka. Prý jestli mám v červnu čas, že dělají seminář o nábořech a chtěl by mě tam pozvat na nějaké povídání. Bohužel, z povídání sešlo kvůli mým časovým možnostem, ale to je teď vedlejší...

Ukazuje se, že téma náborů a získávání nováčků je stále palčivější a že ho přestáváme řešit každý na svém písečku. Snažíme se navzájem vyměnit zkušenosti, inspirovat se, nasbírat náměty, které by mohly zafungovat, a naše oddíly se tak naplnily.

A právě za tímto účelem vznikla i tato publikace. Nejde o elaborát z jedné hlavy, ale o sesbírané zkušenosti z různých koutů republiky, z různých oddílů, středisek, od různých vedoucích i dalších. Snad právě proto si troufám tvrdit, že na následujících stránkách může každý najít něco, co pro něj bude užitečné a využitelné. A může to být oddílový vedoucí, který na září chystá nábor nováčků. Může to být střediskový vůdce, který na středisku řeší nedostatek dětí v oddílech pro starší, a snaží se přimět své oddílký, aby spojili síly, nabrali hodně vlčat a světlušek, a zajistili si tak do budoucna přísun nováčků do oddílů skautských. Svě tu najdou jistě také rádci, třeba v kapitole o tom, jak pečovat o čerstvé nováčky, aby zase nezmezili; nebo ten, kdo bude v srpnu sázet plakáty zvoucí na nějakou skautskou akci. A mohli bychom pokračovat.

Konkurence nabídky pro volný čas dětí se zvyšuje, a proto je třeba hledat nové formy jak děti a jejich rodiče zaujmout. Zatímco dřív stačilo třeba vyvěsit plakátky, dnes je nutné hledat mnohem účinnější formy. Smyslem této publikace je tedy mimo inspirace, přinést zamyšlení nad nábořy a uvědomění si, že nestačí udělat jakýkoli nábor, ale je nutné hledat co nejúčinnější formu pro místní podmínky. Často se stává, že věnujeme své mnohahodinové úsilí přípravě velké akce pro veřejnost a výsledek je pramalý. Zatímco kdybychom například oslovili rodiče stávajících členů a požádali je o doporučení oddílu jejich známým, bylo by za méně práce více užitku.

Publikace se snaží obsáhnout všechna témata, která jsou s nábořy nováčků spojena. Pojmenovat v nich vše zásadní, dát náměty, jak podobné věci zrealizovat. To vše přehledně, nejde o slohovou práci, ale o návod. Najdete zde přehled náborových aktivit a jejich podpůrných prostředků. Zvláště u těch nejčastějších pak podrobný popis a spoustu rad, jak na to. Dalším velkým tématem je péče o nováčka ve chvíli, kdy už do oddílu přišel, nebo komunikace s rodiči nováčka od samotného seznámení dále. Nechybí ani část věnovaná tomu, jak lze o skautingu mluvit – s rodiči, s nováčky, s médii, se známými.

Tématem, které je v knížce obsaženo jen okrajově, je jedna z náborových aktivit – akce pro veřejnost. Těm se věnovala už jedna z předchozích publikací („Akce pro veřejnost“, TDC 2003), na kterou tímto zájemce odkazuji.

Ještě než obrátíte list a pustíte se do zevrubnějšího prohlížení, chci připomenout, že bez významné pomoci mnoha přispěvatelů, kteří poslali své náměty, zkušenosti atd. byste teď neměli v čem listovat a z čeho čerpat pro své nábořy. Všem výše zmíněným patří tedy můj velký dík za spolupráci.

Ať najdete, co potřebujete.

Bára Tichavová - Rozárka

ZÁŘÍ

měsíc skautských náborů

Přichystejte na září náborovou akci – nováčci se vám do oddílů určitě budou hodit. S pomocí této publikace bude příprava náborů snazší.

www.skaut.cz/nabory

Ústředí Junáka každoročně podporuje všechny, kdo se rozhodnou v období začátku školního roku náborů uskutečnit. K dispozici je vždy krom metodické podpory i celá řada propagačních materiálů pro rodiče i děti, které vhodnou formou náboru nějak oslovíte. Část materiálů můžete získat zdarma, část je k nakoupení za poplatek. Materiály zdarma získá ten, kdo vypracuje stručný strukturovaný „miniprojekt“ připravovaného náboru. Formulář „miniprojektu“ je spolu s kompletní nabídkou materiálů včetně cen k dispozici na internetové stránce www.skaut.cz/nabory.

Přejeme vám úspěšný lov!

TDC

Obsah

SKUTEČNĚ NÁBOR?	4
PROČ otevírám tuto publikaci?	4
Kudy dál... ..	6
Z ČEHO LZE VYBÍRAT – STRUČNÝ PŘEHLED	9
Aktivní formy náborů	9
Podpůrné prostředky pro nábor	10
AKTIVNÍ FORMY NÁBORŮ	11
Nábory přes stávající členy, rodiče, známé	11
Nábory ve školách, školkách, družinách	13
Akce pro veřejnost	25
Projekty pro školy	28
PODPŮRNÉ NÁBOROVÉ AKTIVITY	29
Plakáty, letáky	29
WEBOvé stránky	31
Články v médiích	39
Vývěska	41
KOMUNIKACE S RODIČI	42
První kontakt s rodiči nováčka	42
Bližší (druhý) kontakt s rodiči nováčka	45
Nezapomínejte na rodiče	47
PÉČE O NOVÁČKY	48
Bezprostředně po prvním setkání	48
V začátcích u oddílu	49
Čeho se vyvarovat – nejčastější chyby u nováčků	51
Ponáborový lavinový efekt – nepřehlédněte!	52
JAK MLUVIT A PSÁT O SKAUTINGU	53
Co je to skauting	53
Na skautingu jsou podstatné dvě věci	54
Koncept PARTA A PŘÍLEŽITOST	54
PARTA A PŘÍLEŽITOST v praxi	55
PROPAGAČNÍ MATERIÁLY JUNÁKA	57
NEZBYTNÉ SLOVO ZÁVĚREM	62
DOPORUČENÁ LITERATURA	62

Skutečně nábor?

PROČ OTEVÍRÁM TUTO PUBLIKACI?

Jsem zvědavý, co nového vyšlo

Doufáme, že budeš spokojený...

Děti v oddíle mám dost, ale nedá mi to

V tom případě přijmi naši gratulaci, ale nepřestávej listovat. Třeba by tě mohlo zajímat, jak mluvit o skautingu nebo jaké propagační materiály jsou ti k dispozici. A hlavně budeme rádi za tvé zkušenosti, jak se ti to podařilo. Pošli nám je na propagace@skaut.cz, díky.

Potřebuji nabrat do svého oddílu nováčky a hledám způsob, jak na to

Pak jsi tím nevhodnějším čtenářem pro následující stránky. Věříme, že v nich najdeš poučení, náměty a inspiraci, jak dobrý nábor zvládnout.

Proč mám málo dětí v oddíle a potřebuji nabrat nové?

- ▶ **Odešli ke starším.** Zcela legitimní důvod pro nábor, obvyklý zejména u vlčáckých smeček a světlušáckých rojů. S novým školním rokem předáte do

skautského oddílu desetičlennou družinku a hned je důvod rozšířit své řady. Příchod nováčků musí být nepřetržitý vývoj – počet, jenž odejde, je třeba nejméně stejným počtem pravidelně nahradit.

- ▶ **Máme více sil ve vedení.** Dorostli nám noví rádci k družinám, posílili jsme řady vedoucích a docházíme k tomu, že teď personálně zvládneme o jednu družinu více. Skvělé.
- ▶ **Delší dobu jsme náборы nedělali, teď nám odrůstá generace.** Také model, který na mnoha místech funguje, ačkoliv jeho ne/správnost může vyvolat diskusi. Někomu zkrátka vyhovuje více udělat jeden opravdu velký a úspěšný nábor a s těmito dětmi pak projít celým obdobím skautského věku s minimálními obměnami. Nese to své výhody – děti jsou na stejné či podobné úrovni vyspělosti, znalostí a dovedností, pojí je stejné zážitky hned od počátku, pravděpodobně vznikne silná parta. Ale také své nevýhody – ze skupiny dětí se může stát uzavřená skupina neochotná otevírat se jiným. A nebo se můžete dostat do náročné situace – všechny děti naráz dorostou, přejdou k roverům či zkrátka do jiných rolí než dětský člen a vy budete muset dělat opět velký nábor a začínat znovu od začátku, bez možnosti využít toho, že děti oddílově „služebně starší“ mohou mnoho věcí přirozeně naučit nováčky apod.
- ▶ **Hodně dětí prostě odchází, jdou raději za jinými zájmovými aktivitami** apod.

Samozřejmě, že podobných variant, různě nakombinovaných z těch předchozích apod., existuje mnoho. Nicméně pokud vaše **odpověď spadá z většiny do poslední z uváděných skupin, možná by stálo za to popřemýšlet** před dalším čtením této publikace o trochu jiných věcech:

- ▶ Děti z oddílu odchází. Proč?
- ▶ Co dětem může náš oddíl nabídnout? Skutečně jim to nabízí? Jak?
- ▶ Je oddílová činnost pro děti dost zajímavá? Jak ji udělat atraktivnější?
- ▶ Věnujeme kvalitě oddílové činnosti dostatek pozornosti a energie?
- ▶ Není lepší nejprve zajistit nováčkům kvalitní oddílové zázemí, které je zaujme a vytrvají v něm, než investovat mnoho sil do náboru, který může mít ve výsledku nulový efekt?

Doporučujeme vydat se nejprve **hledat odpovědi na tyto otázky**. A teprve až je najdete a budete si jisti, že váš oddíl je připraven nabídnout potenciálním nováčkům zajímavé a podnětné prostředí a činnost, otevřete znovu stránky této publikace. V hledání odpovědí Vám mohou mj. pomoci metodické **publikace**, které najdete v nabídce www.skaut.cz/obchod. Pokud byste touto cestou odmítli jít a vrhli se do náboru s tím, že „ono se to v oddíle už nějak udělá“, může mít váš nábor po nějaké době nejen nulový, ale dokonce minusový efekt. Nulový v případě, že vám zklamaní nováčci po krátké době odejdou. Minusový proto, že **získat zpět už jednou zklamaného nováčka je úkol o mnoho těžší, než bylo dostat ho do oddílu poprvé**. Navíc si děti mezi sebou o takových věcech povídají, a tak se vaše nedobrá pověst může rozšířit i mezi ty, kteří to s vámi ještě ani nezkusili a teď už ani zkusit nebudou chtít – kamarád mi říkal, že k vám chodil a byla to nuda...

KUDY DÁL...

Vraťme se zpět k náborům a podívejme se na možné cesty, jak nováčky získat. Důležité je nejprve si položit následující otázky. Odpovědi si můžeš poznamenat na volné řádky pod nimi:

Koho chci do oddílu nabírat?

Mají to být kluci nebo holky nebo je to jedno? Jak staré mají děti být? Je pro mě důležité, z jaké budou lokality ve městě nebo ne?

Kolik dětí chci nabírat?

Je jedno, kolik dětí mi na případnou náborovou schůzku přijde? Zvládnu přijmout do oddílu třeba dvacet dětí?

Jaké plány s nováčky mám?

Chci z nováčků založit zcela novou družinu nebo je začlenit do těch stávajících? Kdo je bude vést? Jak bude vypadat jejich plán akcí v oddíle?

Jsou na příchod nováčků připraveni stávající členové oddílu?

Jak budou nováčci přijati stávajícími členy? Je atmosféra v oddíle dostatečně otevřená? Připravil jsme rádce a další na to, jak s nováčky pracovat, jak o ně pečovat?

Co chci dětem nabídnout?

Čím je charakteristická oddílová činnost? Co řeknu nováčkům, až se budou ptát, co budeme v oddíle dělat? Co napíšu na plakát?
(viz také str. 46 – Koncept Parta a příležitost)

Co nabídnou jejich rodičům?

Čím je naše činnost zajímavá pro rodiče dětí? Co jejich děti naučí, k čemu je vychová?
(viz také str. 46 – koncept Parta a příležitost)

Jaké mám na nábor prostředky?

Kolik času a energie můžeme náboru věnovat? Kolik nás na to je? Jaké máme finanční a materiální podmínky?

Z odpovědí, které na nás vypadnou z rámečků výše, vyplýne mnoho důležitých věcí, které je třeba dále rozmyslet, naplánovat a připravit. Mimoto se také může začít rýsovat podoba náboru tak, jak pro nás bude nejvhodnější.

Náramky se skautskými motivy

vhodné např. jako dárek pro nejsnaživější účastníky náborové akce

Další možné otázky, které vyplynou:

- ▶ **Kdy** je pro mě nábor nejvhodnější a jaká má být jeho forma? Potřebuji naráz více dětí nebo to není teď potřeba, ale chci se zaměřit na postupné doplňování nováčků v průběhu roku?
- ▶ Chci **nabírat pouze děvčata**, co nabídnu chlapcům, pokud půjdu na nábor do škol? Nespojím se pro nábor s chlapeckým oddílem? Nezajistím si od nich alespoň informační kartičky pro kluky?
- ▶ Co když se mi přihlásí **děti z odlehlých konců města**? Mohu rodičům nabídnout doprovod po schůzce domů? Nebo musím trvat na tom, aby si děti po schůzce někdo vyzvedl?
- ▶ Co udělám s dětmi, které už nebudu moct do oddílu přijmout **z kapacitních důvodů**? Mohu jim nabídnout jiný oddíl? Mám od něj potřebné informace?
- ▶ Jaké **termíny schůzek** nováčkům nabídnou? Jsou už pevně dané nebo se budeme moci domluvit až přímo s novou družinou nováčků? Budou pro ně určené všechny oddílové akce? Kdo děti povede a kdo by tedy měl na náboru určitě být?
- ▶ Jaké **konkrétní činnosti** mohu dětem nabídnout? Které pro ně budou nejzajímavější a přilákají je na další schůzku? Jak uzpůsobím program případného náboru (nebo text na letáku) jejich očekávání? Podobně u jejich rodičů.
- ▶ Mám **dostatek peněz**, abych mohl vytisknout několik set barevných letáků? Nebo musím počítat s černobílými? Je naše **klubovna** v takovém stavu, aby byla reprezentativním a zároveň zajímavým a podnětným prostředím pro nováčka i jeho rodiče?
- ▶ Mám např. **dostatek času a lidí** na to, abych ve dvou dnech navštívil deset tříd základní školy?
- ▶ Nebude výhodnější a efektivnější se pro nábor **spojit s jinými oddíly** popř. využít pro nábor nějakou stávající akci (Den dětí, Městský den apod.)?

Pojmenovali jsme si základní věci a můžeme začít uvažovat nad tím, jaké formy náborů jsou pro nás nejlépe k využití. Které mohou splnit to, co očekáváme, a zároveň, které jsme s to zrealizovat za daných podmínek.

Z čeho lze vybírat – stručný přehled

AKTIVNÍ FORMY NÁBORŮ

Nábor přes stávající členy oddílu/oddílů a jejich rodiče, známé

Cesta vhodná pro průběžný nábor nových členů, ale pokud se na ni zaměříme v určitém období, může přinést své větší ovoce i jako krátkodobá či jednorázová akce.

Nábory ve školách, družinách, mateřských školkách apod.

Jedna z nejrozšířenějších forem náboru vhodná zejména pro mladší věkovou kategorii. Má ale také svá úskalí, o kterých se zmíníme dále.

Akce pro veřejnost

Cílem takových akcí (různé dny dětí, městské hry apod.) je zpravidla jednak propagovat naši činnost a dát o sobě vědět a jednak získat potenciální nové zájemce o naši pravidelnou činnost.

Projekty pro školy

Do školy přicházíme s nabídkou spolupráce – např. uspořádání Dne země, hry zaměřené na řešení krizových situací, na ekologické chování apod. Realizovaný

program je pro nás příležitostí ukázat dětem, že podobné zajímavě pojaté věci mohou zažívat ve skautských oddílech a přicházíme k nim s nabídkou účasti.

PODPŮRNÉ PROSTŘEDKY PRO NÁBORY

Níže uvedené prostředky bývají někdy používány i jako samostatné náborové aktivity. Je to samozřejmě možné, ale zkušenost ukazuje, že zpravidla je při samostatném užití efekt minimální. Proto si myslíme, že je lepší je využít jako podporu pro náборы výše uvedené.

Plakáty, letáky a další propagační materiály

Forma pasivního náboru, kterou je ideální kombinovat s některou výše popsanou a využít ji jako doplněk. Plakáty lze vyvěsit ve školách, u doktorů, v obchodech apod., letáky lze rozdávat dětem nebo rodičům při náborových akcích, ve veřejných prostorách je nechat k rozebrání apod.

Články v novinách

Opět pasivní forma, která může dobře doplnit např. akci pro veřejnost. Je důležité, jak dokážete věci novinářům podat a jaké jsou ve vašich regionálních denících či zpravodajích průchodné (reportáž z akce se základní informací o náboru nebo např. přímo inzerát k náboru nových členů do oddílu).

www stránky

Zdroj informací, který se pro stále více dětí i rodičů stává důležitým. Výhodou www stránek je velká flexibilita a možnost uvést zde více informací pro danou cílovou skupinu (např. oproti plakátu, kde lze sdělit jen nejzákladnější informace).

Vývěska

Podobně jako plakát může být vhodným doplněním jiné aktivnější formy náboru. Aby měla svůj efekt, je ale nutné udržovat vývěsku zajímavou a aktuální nejen v období náboru, ale neustále. Jen tak má šanci získat si své pravidelné čtenáře a zaujmout náhodné kolemjdoucí.

Na dalších stránkách najdete podrobnější rozbor a užitečné informace ke všem zmíněným formám náboru i podpůrným prostředkům. Můžete posoudit výhody a nevýhody jednotlivých náborových akcí a aktivit a nebo se nechat inspirovat osvědčenými „tipy“ odjinud.

Aktivní formy náborů

NÁBORY PŘES STÁVAJÍCÍ ČLENY, RODIČE, ZNÁMÉ...

Bezpochyby **nejlepší cesta** pro získávání nováčků do oddílu, a to zejména z dlouhodobého hlediska a přirozené, plynulé obnovy oddílu. Často bývá nedoceněna nebo přehlížena a zbytečně pak saháme do formách náboru, které nás stojí mnoho sil a nejsou možná ani tak efektivní.

Stávající členové oddílu

„Mám kamaráda, kterému jsem vyprávěl, co jsme dělali na schůzce a na výpravě a chtěl by také přijít. Příště ho vezmu s sebou.“ Věta, která je balzámem pro ucho oddílového vedoucího.

Základním předpokladem pro to, abychom podobná sdělení od našich členů mohli slyšet častěji, je to, že **náš oddíl je dobrý**. Jedině to, že děti v oddíle budou spokojené, ba co víc, budou nadšené, nám zajistí jakousi přirozenou reklamu. Znáte to jistě sami z vlastní zkušenosti, když zažijete něco nevšedního, úžasného, zajímavého, rádi se o to rozdělíte s ostatními a vyprávíte o tom na setkání. Stejně tak to funguje u dětí. A stejně jako u nás funguje to, že nejvíce dáme na doporučení svých známých nebo vrstevníků, tak kamarád dokáže dát to nejlepší doporučení svému kamarádovi.

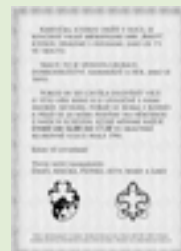
Pokud se vám daří získávat nováčky touto cestou, pak je to pro vás také dobré zrcadlo, které vám vypovídá mnoho o kvalitě oddílu.

Někdy se vyplatí stávající členy oddílu trochu pošouchnout, motivovat je k tomu, aby přivedli své kamarády.

Náborová hra členů

Jeden rok jsme vyzkoušely následující: Světlušky plnily ve škole nebo doma různé úkoly, za které získávaly samolepky do své sbírky. Ke splnění úkolu bylo vždy potřeba zapojit někoho ze třídy nebo kamarádka z ulice apod. Když světluškám někdo pomohl, dostal vždy obrázek s náborovými informacemi.

Atty

Je možné také uspořádat speciální schůzku, kam si každý člen může **pozvat jednoho svého kamaráda zvenku**. Program je uzpůsobený takové sestavě dětí a na konci schůzky můžete hosty pozvat ke členství v oddíle a dalším podobným zážitkům, jaké mají právě za sebou. Vedle speciální schůzky to může být nějaká speciální akce. V Brně mají odzkoušený např. paintball s kuličkovými pistolemi. Pokud z ní vzejdou potenciální nováčci, je dobré zařadit do dalšího oddílového programu i další atraktivní aktivity, které je „chytanou“.

Rodiče členů, známí apod.

Děti mají své rodiče, ti mají své známé, kamarády nebo kolegy v práci a ti mají zpravidla také své děti, pro které hledají čas od času vhodné zájmové aktivity. A to je přesně prostor pro vás. Oslovte rodiče svých členů a poproste je o spolupráci. Požádejte je, ať **vás doporučí svému okruhu známých** a kolegů v práci.

Zase zde samozřejmě platí zlaté pravidlo, že rodiče vás jistě rádi **doporučí, pokud jsou sami přesvědčeni** o tom, že váš oddíl je kvalitní a jejich dítěti stejně jako ostatním nabízí smysluplnou a užitečnou náplň volného času. A doporučení kamaráda nebo kamarádky platí za nejlepší i mezi dospělými.

Abyste rodičům práci usnadnili, můžete jim připravit **oddílové vizitky**. Ideálně kartičky, které se vejdou do peněženky a kde oslovení rodiče najdou všechny potřebné informace o vašem oddíle (název, kontakty, termíny schůzek, jméno vedoucího, adresu klubovny apod.). A vizitky můžete rozdávat klidně ve větším množství s tím, že je rodiče mohou „poslat dál do oběhu“.

Několik vizitek si ale nechte také pro sebe. **I vy přece máte kolegy a kamarády**, kteří mají děti a kteří podobnou nabídku možná uvítají. Máte-li podobné vizitky

vždy po ruce, je to užitečné, čas od času se vždy najde příležitost, jak ji někomu nabídnout.

Pokuste se na spolupráci domluvit také s **jinými oddíly**. Skauti a skautky mají přece často mladší sourozence, kteří ještě do skautského oddílu nechodí, ale možná právě dorůstají do věku světlušky nebo vlčete. Poproste vedoucí oddílů, aby vaše oddílové vizitky předali rodičům svých členů.

NÁBORY VE ŠKOLÁCH, ŠKOLKÁCH, DRUŽINÁCH

Podle zkušeností, které se sešly z různých koutů republiky, jsou náborové akce ve školních zařízeních různého typu nejrozšířenější a také poměrně úspěšnou formou náborové akce. Proto se mu budeme podrobněji věnovat.

Možnosti školních náborů

Nábory ve školní výuce

Výhody

- ▶ Oslovujeme v podstatě jenom cílovou skupinu, kterou jsme si vybrali (např. 1.–2. třída)
- ▶ Oslovíme velké množství dětí najednou
- ▶ Jsme vítanou změnou ve školní výuce, děti dobře spolupracují

Nevýhody

- ▶ Přímo ve školní výuce zpravidla nedostáváme příliš mnoho času
- ▶ Oslovíme pouze děti, nikoliv však přímo jejich rodiče (kartičky se často nedostanou rodičům do ruky, dítě na to během dalších hodin zapomene)
- ▶ Oslovujeme koedukovanou skupinu dětí, je žádoucí mít nabídku i pro druhé pohlaví. (Tzn. pokud jdeme dělat nábor do roje světlušek, je dobré se spojit také s vlčáčkou smečkou nebo mít s sebou alespoň informační letáky o jejich smečce.)
- ▶ Může se stát, že přicházíme už několikrát – zejména bez předchozí domluvy s dalšími oddíly se to může stát

Možnosti provedení

- ▶ Navštivte např. na 15 min. každou třídu, kterou chcete, a odvedte zde krátký program (viz dále).
- ▶ Domluvte se ve škole, že vám na delší dobu (např. vyučovací hodina) se-zvou všechny dané třídy do tělocvičny, kde proběhne náborová akce pro všechny najednou.

Nábory o přestávkách

Výhody:

- ▶ Dá se předpokládat, že ze strany škol bude větší ochota vás s nábořem do školy pustit, protože nechcete čas přímo ve výuce.

- ▶ Pravděpodobně oslovíte velké množství dětí za krátkou dobu.

Nevýhody:

- ▶ Doba, kterou máte ve škole k dispozici, je velmi krátká.
- ▶ Je třeba pohlídat si, aby se vám i v návalu dětí na chodbě po krátkých hříčkách podařilo děti oslovit s nabídkou členství a aby vše nevyznělo na prázdno díky hektickému shonu a krátkému času.

Nábory ve školní družině:

Výhody:

- ▶ Jste zpravidla vítáni o něco více než ve výuce, dostanete také více prostoru.
- ▶ Nejste vázáni pouze na prostředí školní třídy, ale můžete se domluvit např. na tom, že budete na školním hřišti apod.
- ▶ Máte možnost oslovit také rodiče dětí, když si je jdou z družiny vyzvednout.

Nevýhody:

- ▶ Oslovujete menší cílovou skupinu – ne všechny děti chodí do školní družiny.

Některé děti chodí do družiny jen v určité dny v týdnu. Domluvte si tedy náborový program na více dní, abyste oslovili více dětí. (Samozřejmě že je pak třeba mít program připravený tak, aby se pro děti, které už vás viděly včera, neopakoval.)

Nábory před školou:

Výhody:

- ▶ Nejste omezeni časem, po který se dětem můžete věnovat.
- ▶ U mladších dětí se zde můžete setkat také s rodiči, když je do školy vedou nebo je vyzvedávají.
- ▶ Před většinou škol máte k dispozici poměrně velký prostor na různé aktivity.

Nevýhody:

- ▶ Nepodaří se vám oslovit hromadně všechny děti, které oslovit chcete.
- ▶ Nemusí vyjít počasí.
- ▶ Pokud oslovujete i rodiče dětí, často spěchají do práce, zvláště ráno.

Možnosti provedení:

- ▶ Svou prezentaci před školou můžete realizovat ráno před zahájením vyučování. Před školami tou dobou vládne celkem ruch. Tato možnost je poměrně jasně časově ohraničena.
- ▶ A nebo před školu vyrazíte odpoledne, v době, kdy končí první vyučování. Zde je větší pravděpodobnost, že budete mít na děti dost času a že ony nebudou nikam spěchat. Tato forma je ale poměrně časově náročná – každá třída končí jinak.

Nábory prostřednictvím rodičovských schůzek

Výhody:

- ▶ Při spojení s náborem ve výuce se vám takto podaří oslovit obě stěžejní cílové skupiny – rodiče i jejich děti.
- ▶ Máte tzv. „dvojit šanci“. Pokud dítě nezaujmete na náboru ve třídě, může ho pomoci motivovat rodič a naopak.

Nevýhody:

- ▶ Ne všude se setkáte s ochotou ředitele nebo vyučujících, aby vám na rodičovských schůzkách dali prostor.
- ▶ Ne vždy se podaří vhodně skloubit termín rodičovských schůzek s dobou náboru.

Nábor na rodičovských schůzkách by měl jít vždy dělat zkušený vedoucí, který je zvyklý s rodiči komunikovat, umí jim vhodně sdělit stěžejní, důležité informace, umí dobře reagovat na jejich případné dotazy, působí důvěryhodně. Pokud by tomu tak nebylo, mohli byste si ohledně získání nováčků spíše uškodit než pomoci.

Pokud se chystáte nabírat i prvňáčky, využijte následující možnost. Některé školy pořádají už v červnu schůzku rodičů budoucích prvňáčků. Pokud se vám podaří získat prostor zde, budete zcela jistě první, kdo k rodičům přichází s nabídkou volnočasové nabídky pro jejich děti v budoucím školním roce.

Flek

Nábory v mateřských školách

Výhody:

- ▶ Nabídka volnočasových aktivit pro školkové děti není většinou tak velká jako pro děti školního věku.
- ▶ Děti v tomto věku poměrně snadno zaujmete a můžete si je v tomto věku dobře připravit pro pozdější oddílovou činnost.
- ▶ Ochota dát vám prostor bude ze strany personálu možná vyšší než na školách.
- ▶ Při vyzvedávání dětí ze školky máte opět možnost oslovit také jejich rodiče.

Nevýhody:

- ▶ Činnost s předškoláky a prvňáky má svá nutná specifika a je třeba, aby na ně byl váš oddíl připraven.
- ▶ Možná bude třeba, aby případná družinka předškoláků dělala posléze své schůzky přímo v MŠ, protože do klubovny děti samotné jezdit nemohou.

Většina mateřských škol pořádá koncem školního roku speciální akce pro předškoláky, kteří odchází. Je to např. den plný her s následným přespáním ve školce apod. Alespoň části podobných akcí se účastní také rodiče dětí. Pokud s podobnou akcí ve školce pomůžete, může to být vhodná příležitost pro seznámení s dětmi, jejich rodiči, nabídnutí zajímavého programu a posléze členství v roji světlušek nebo vlčácké smečce.

Rozárka

JAK SE NA ŠKOLNÍ NÁBORY PŘIPRAVIT

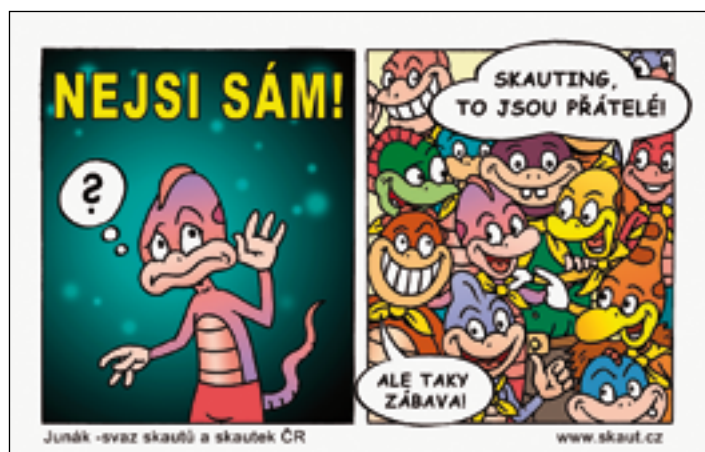
Jakmile si rozmyslíte zcela základní otázky k náboru, které jsme zmínili v úvodní kapitole, **začněte plánovat dále:**

Rozmyslete si, jaké formy školního náboru chcete využít, popř. jak je nakombinujete s dalšími možnostmi (plakáty a letáky, náborová výprava pro rodiče s dětmi apod.).

Naplánujte si, kdy je nejvhodnější na nábor vyrazit, o jaký termín budete ve škole žádat.

Za všeobecný názor platí dělat náboru ve školách nejlépe **na počátku školního roku**. Je to doba, kdy si děti ve spolupráci s rodiči vybírají zájmové aktivity pro následující období a také my začínáme nový skautský rok, zahajujeme dlouhodobé hry, nové plány činnosti apod. Platí zde pravidlo, že **čím dříve** do škol dorazíme, **tím lépe**. Stejně jako my totiž uvažují desítky zájmových kroužků a děti i rodiče v tuto dobu zaválí velká nabídka všeho možného. I kdyby se nám podařilo dítě zaujmout, v době, kdy už má rozplánované tři a více volnočasových aktivit, se zpravidla nevejdeme do jeho časového harmonogramu se skautskými schůzkami a možná už další aktivitu neuneseme ani rodinný rozpočet.

Podarujte drobným dárkem každé dítě

samolepku si může nalepit např. na penál a mít tak skauty stále na paměti

Září ale není vůbec jedinou dobou pro školní nábor. Další vhodnou dobou je **pololetí**, kdy některé děti mění kroužky nebo mají už volněji, protože kroužky, které si vybraly v září, je přestaly časem bavit a odešly z nich. I **na jaře** lze se školním nábořem uspět a stále je ještě čas, aby se nováčci v oddíle zabydleli a mohli jet na tábor.

Co se týče výběru dní v týdnu, obecně platí, že při náboru v družině není vhodný pátek. To děti do družin moc nechodí nebo odcházejí brzy. Navíc může nadšením oslovených dětí opadnout, s tím na skauting zapomenou a na případnou náborovou schůzku také.

Domluvte se, kdo bude nábor realizovat, zda se budete spojovat s jiným oddílem apod.

Mějte na paměti, že **náboru by se měl zúčastnit vždy ten, kdo v budoucnu děti povede.**

Dále by na náboru měl být další dospělý, který má dostatečné zkušenosti, a v případě, že si pro dítě přijdou rodiče, **je schopen je kvalitně informovat** o náboru nebo o skautingu. Pro doplnění trojice je vhodné využít některého z **členů oddílu**. Ideální vlastnosti jsou výšečnost, schopnost zaujmout druhé, pochopit záměr vedoucího a k tomu dostatek zážitků a zkušeností v oddíle. Volíme-li koedukovaný nábor, tedy nábor zaměřený na získání chlapců i děvčat, musíme redukovat počet lidí, kteří jej provedou. Příliš početná skupina rozptyluje pozornost a všichni se těžko dostávají ke slovu. Pro skupinu, kde je 60 dětí, se osvědčilo složení týmu tři dospělí a tři členové oddílu. Do skupiny, kde je 20 dětí, jsou optimální tři lidé.

Vyberte školy, kde chcete nábor dělat a nábor si zde domluvte.

Výběr škol nebo školek, které chcete navštívit, může být odvislý od různých specifíků. Pokud jste z menšího města či obce, nemáte příliš na výběr a míříte do jediné vaší školy/školky.

Jste-li z větších měst, kritériem pro váš výběr může být např. **blízkost škol a klubovny**. Zejména u mladších dětí ve velkých městech je pro rodiče významnou informací to, jak se dítě může samo bezpečně dostat na kroužek apod.

Výběr škol může ovlivnit také **domluva s dalšími oddíly**, které chystají nábor stejné věkové kategorie. V takovém případě je lepší **školy si rozdělit** – kdo kam půjde, než trapný neúspěch toho, kdo by na školu přišel jako druhý.

Je potřeba **nábor ve školách vždy dostatečně včas domluvit**. Pokud se do škol chystáte na začátku září, je třeba kontaktovat vedení školy nejlépe už koncem předcházejícího školního roku, nejpozději pak v srpnu (pedagogům končí prázdniny dříve, cca dva **týdny před začátkem školy**).

Ve chvíli, kdy školu kontaktujete, byste měli mít **jasno v těchto věcech:**

- ▶ V jakém termínu chceme školu navštívit
- ▶ Chceme-li do výuky nebo do družiny
- ▶ Jak staré děti, potažmo třídy chceme oslovit
- ▶ Kolik času bychom si představovali ideálně, kolik minimálně
- ▶ Jak má náš nábor vypadat (struktura, základní obsah)
- ▶ Zda a jak budeme chtít oslovit také rodiče dětí (účast na schůzce rodičů, počkáme na ně v družině apod.).
- ▶ Co popř. můžeme škole nabídnout za možnost návštěvy

Naše středisko připravilo jako poděkování za spolupráci sady her pro školní družiny.

Flek

Je dobré mít u každé věci rozmyšleno, **co udělám, pokud mi škola nebude ochotná zcela vyhovět**. Tzn. například, jaký minimální čas pro nábor potřebuji; zda budu mít zájem o nábor např. jen v prvních třídách, když mě jinam nepustí; zda budu chtít využít možnosti náboru až v druhém školním týdnu apod.

Než do školy vyrazíte, zavolejte tam nejprve a **domluvte si schůzku** s někým z vedení školy (ředitel, zástupce ředitele). Tak jako všude platí i zde, že osobní kontakt je mnohem efektivnější, než domluva telefonická či e-mailová.

Při úmyslu dělat **nábor ve školní družině** je možné směřovat rovnou k vychovatelkám. Lepší šance na úspěch nám dává družina, do které jsme sami chodili, nebo tam chodí naše dítě, nebo tam chodil někdo z oddílu. Toho můžete na schůzku vzít s sebou jako podporu, pokud se v družině choval dobře. Výhodou též je, když sami osobně znáte některou vychovatelku, nebo ji zná alespoň někdo z vašich známých a „dohodí“ vám schůzku. V případě nedůvěřivosti se můžete prokázat občanským, skautským nebo činovníckým kvalifikačním průkazem.

Je dobré, pokud na schůzku můžete **vyrazit ve dvou**. Možná vám to dodá více sebejistoty, ale hlavně v případě, že jeden z vás onemocní, je tu zajištěna bezproblémová komunikace s druhým z vás, kterého ředitel už také bude znát a nebude to pro něj cizí osoba.

Až budete volit, kdo by měl se školou skrz nábor komunikovat, můžete **vybírat podle následujících hledisek**:

- ▶ **Upravený zevnějšek** – extravagantní či neupravený účes, oděv, zašpiněná obuv, ruce atd. asi neudělají dobrý první dojem.
- ▶ **Kultivovaný projev** – jak už bylo řečeno někde výše, člověk, který jedná s vedením školy, by měl mít přiměřené rétorické dovednosti, které umí využít.
- ▶ **Minimální tréma** – křečovitý úsměv a jednání, nerozhodnost, neschopnost komunikace s cizí osobou, rozpačitost aj. nebude působit příliš důvěryhodně a nebude jednoduché přesvědčit ředitele ke spolupráci.
- ▶ **Přiměřená suverenita** – i druhému extrému byste se měli vyvarovat. Člověk, který ředitele sebevědomě zahrne informacemi o tom, jak jedinec skauting je pro děti vhodný a dobrý a co všechno jim může nabídnout, nebude působit dobře.

Opět je vhodné si rozhovor s vedením školy nejprve **vyzkoušet nanečisto** např. v prostředí oddílové rady a zkusit si reakce na nečekané nebo doplňující otázky. Nezapomeňte si také vyzkoušet, jak představíte sebe, jak hnutí nebo oddíl – jsou to první informace, které v rozhovoru podáváte a mohou tedy být rozhodující pro to, jak vás v dalším hovoru bude ředitel vnímat.

Domluva ve školní družině

„Dobrý den. Jsem XY a jsem vedoucím zdejšího oddílu skautů. Mohl bych Vás na chvílku vyrušit?..“

... „Chystáme rozšíření (obnovení, doplnění...) oddílu nováčky a chtěl jsem se zeptat, zda-li bychom u vás v družině mohli udělat nábor...“ Dále vysvětlíme, že se jedná o zhruba 1–2 h dlouhý program (záleží na dohodě), během kterého ukazujeme, co se lze u skautů naučit, kdo to vlastně ti skauti jsou, přičemž nikoho nelámeme a nenaháníme, jen informujeme a nabízíme. Můžeme se zmínit o tom, jak konkrétně nábor probíhá, a mezi řečí prohodit, že s dětmi pracujeme již x let, takže víme, jaké je to hlídání. Protože je většina vychovatelek ráda, když si

může na chvíli odpočinout, dovědět se něco nového a ještě za ně práci ochotně udělá někdo jiný. Zmíníme se o tom, co lze všechno s oddílem podnikat (stačí jen v heslech), ale musíme si k tomu děti od malička vychovávat. *Jarus*

Na osobní schůzku si **připravte složku**, která bude obsahovat základní informace o Junáku, oddílu popř. středisku a v neposlední řadě také kontakt na vás. Tyto materiály pak řediteli nebo jinému zástupci školy samozřejmě necháte.

Pokud základní domluva se školou proběhne hladce, dohodněte se hned na **dalším kontaktu/schůzce krátce před samotným nábořem** (cca týden). Touto dobou byste se měli připomenout, ověřit, zda domluva stále platí a dopřesnit potřebné (přesné datum v týdnu, hodinu, program nábořu, konkrétní třídy, které navštívíte, komu a kde se ohlásit při příchodu, kdo vás uvede apod.). Je dobré zjistit si také konkrétnější **informace o dětském kolektivu**, který navštívíte (počet dětí, poměr holky/kluci, specifikum třídy apod.)

Připravte si program nábořu

Jak bude vypadat program nábořu, záleží samozřejmě na tom, **kolik času** s dětmi máte, pro **kolik dětí** ho připravujete apod. Níže najdete poznámky, které se hodí vždy a několik konkrétních námětů pro jednotlivé příležitosti.

Odlisný postup samozřejmě zvolíme pro **získávání světlušek a jiný pro získání vlčat**. Každou věkovou kategorii a pohlaví zaujmou jiné věci a lišit se bude i způsob jejich prezentace. Je určitě možné uspořádat i společný náboř světlušek a vlčat, kde může proběhnout společně jen úvod, závěr a některé aktivity. Pro úspěšné získávání starších dětí je díky rozdílnosti povah vhodnější nekoedukovaný náboř.

Je velmi dobré si náboř včetně možných eventualit a odpovědí na nečekané otázky **zkusit nanečisto**. Snažíme se klást si vzájemně otázky, jako by je kladly děti neznalé věci atd. To je **velmi důležitá část přípravy a mnohdy na ní závisí zdar celé akce**.

V nábořovém programu by nemělo chybět:

- ▶ **Nadšení** pro věc, které je cítit z lidí, kteří s dětmi komunikují a program vedou. Jakou náladu sebou přineseme, takovou většinou přejmou i děti.
- ▶ **Přivítání, představení, úvod** Např.: „*Ahoj holky a kluci, my jsme skauti z oddílu X tady z (města Y) a přišli jsme vám ukázat zajímavé věci z naší činnosti. Uvidíte spousty fotek, uslyšíte zajímavé vyprávění, můžete si zkusit to, co dělají opravdoví skauti. Můžete si zahrát skautské hry a třeba se i dovědět, jak se i vy můžete stát skauty. Ale abychom to vzali popořadě, nejdřív se představíme.*“ Následuje krátké představení všech, kteří přišli dělat náboř. Stačí pouze jméno, příjmení a přezdívká. Připojená krátká informace, která vás přiblíží, je úplně postačující („Jsem vedoucí vlčat, to jsou kluci ve vašem věku. Kromě toho moc rád lezu po skalách i s ostatními skauty / u skautů jsem se naučila hrát na kytaru atd.“). Snažíme se o to, abychom hned od počátku působili jako kamarádi, kteří ukazují jiným kamarádům něco zajímavého.
- ▶ **Prolomení ledů** – aktivita na rozproudění atmosféry. Vybídne-li děti k tomu, aby nás oslovovaly přezdívkou, tykaly nám a nestyděly se na cokoliv zeptat, velmi usnadníme prolamování ledů.

Dále může tato fáze vypadat např. takto: „A teď se zase zkusím zeptat na něco já Vás. Co si myslíte, že asi tak skauti dělají – čím se zabývají?“ Dalších několik otázek (vedených v tomto duchu) nám pomůže odhalit názor dětí na skauting a také jejich znalosti a neznalosti. Zároveň se nám při komentování odpovědí naskytne jedinečná možnost, jak hned v úvodu trochu poodhalit a prezentovat činnost oddílu.

Při volbě jakékoliv aktivity, která vám pomůže naladit atmosféru, byste se měli snažit o maximální vzájemný kontakt mezi vámi a dětmi – interakci. Vhodné tedy nejsou úkoly, které dětem zadáte k samostatnému splnění apod.

- ▶ **Jedna či více krátkých, pestrých her** Pro budoucí vlčata se hodí rychlá, svižná hra, při které mohou využít obratnost, postřeh i důvtip. Světlušky zaujme hra, nad kterou se musejí trochu zamyslet, je motivovaná pohádkovým či jiným zajímavým příběhem, ale přitom vyžaduje i drobný pohyb, spolupráci atd. Hra je jedním z nejlepších prostředků při náboru. Nejenže poodhalí dětem něco ze skautského prostředí, ale velice vám pomůže dále prohlubovat, budovat a rozvíjet čerstvě vzniklý vztah VŮDCE–DÍTĚ. V zápalu hry dítě ztrácí zábrany a ostych a začíná se chovat přirozeně, čímž se bojí hranice.

Veselé barevné pexeso představující činnosti,
které na děti čekají po vstupu do skautského oddílu

- ▶ **Prezentace činnosti nejlépe zajímavou, dynamickou formou** Tady využijete veškeré materiály, které si připravíte podle následující kapitoly (propagační materiály aj.), tzn. všechny fotky, videa, ukázkové předměty, kroniky, kroje a nášivky apod. Ani tato část náboru by neměla pozbývat interakci a živý kontakt s dětmi. Můžete jej proložit dalšími aktivitami, ve kterých děti např. mohou skládat puzzle z fotek, mohou si zkusit vlézt za vámi do roztočené krinolíny nebo z ní vytáhnout kuželku apod.
- ▶ **Pozvání mezi skauty** Tato fáze je v podstatě klíčová a můžeme si zde v praxi ověřit úspěšnost náboru. Pakliže přijdou děti samy na to, že se jim naše ukázky líbí, je nejlepší čas přestat. Necháme je např. vychutnat hru, která se ujala, a ve chvíli, kdy už ji všichni pochopili a chtějí hrát další kola, hru přeručíme s konstatováním, že „*bohužel je toho času tak málo a my jsme dnes přišli jen ukázat něco málo ze skautingu... Ale pokud chcete, můžeme takové hry hrát na každé schůzce. Komu se to líbilo, může se přihlásit ke skautům a dělat spoustu ještě zajímavějších věcí.*“

Otázku „Kdo z vás by se k nám chtěl přidat?“ pokládáme ve chvíli, kdy skutečně cítíme, že jsou děti na vrcholu „namlsanosti“ a že již padly všechny zábrany. V případě, že by přeci jen projevily strach např. z reakce rodičů, prohodíme, že se nemusí bát, rodičům to řekneme my, popř. od nás dostanou letáčky právě pro rodiče. Vše musí proběhnout ještě jakoby v zápalu hry ve stejné bujaré náladě a stejným hlasovým tónem.

- **Rozdání propagačních materiálů** Dětem, které projevily zájem, rozdáme informační letáky (viz dále). Rozdávajte je od nejnadšenějších dětí, které strhnou i ostatní (vytipujeme si je už během náboru). Nenadšené děti mohou odradit i ty, které by jinak chtěly přijít. Posléze ale letáčky nabídněte i dětem, které jsou více ostýchavé a váhají. Je dobré si poznamenat jméno a příjmení dětí, které zájem projevily a chtějí do oddílu přijít. Pomůžte nám to v dalším případném oslovování jejich rodičů (např. při odchodu z družiny, na náborové schůzce apod.).

Při rozdávání informačních letáků zájemcům je dobré tyto děti pobídnout také k tomu, aby si lísteček schovali do deníčku nebo žákovské a o naší návštěvě doma řekli rodičům. A pokud si od dětí bereme na rodiče např. telefon a máme v plánu je kontaktovat, je dobré to přidat k předchozímu sdělení: *„Řekni rodičům, že jsme byli u vás ve škole a ukazovali vám, co se dělá ve skautském oddíle. A že se ti to líbilo (dítě může zmínit nejlepší aktivity, které ho zaujaly) a chtěl bys taky chodit, proto se rodičům v nejbližších dnech ozveme, abychom jim mohli dát všechny nutné informace.“*

Propagační materiály (také viz dále) je pak dobré rozdat všem zúčastněným dětem.

Máme-li možnost a čas, pokračujeme ještě chvíli v ukázkách programu a společných aktivitách. To je možné zejména při náboru v družinách, kde nemusíme být tolik vázáni časem a popř. zde chceme zůstat do odchodu všech dětí, abychom se setkali s jejich rodiči.

PUZZLE Z FOTEK

Připravte si fotky z činnosti, nejlépe většího formátu. Rozstříhejte je jako puzzle a rozdejte je dětem do skupin. Která fotku nejdřív složí a co na ní najde?

Smajlík

LOUTKOVÉ DIVADLO

Těsně před samotným nábořem jsme si s kolegyní vyzkoušely se všemi rekvizitami malé divadélko, které jsme chtěly ve třídách předvést. Z kufru, jehož obsah jsme později nechaly děti hádat, jsme vyndaly batiku, přehodily ji přes víko otevřeného kufru, který jsme proti zavření zajistily velkou vařečkou a měly jsme „akorátní“ divadelní kopeček. Dětem se ukázala první loutka (Kašpárek), zdravila je, vtipkovala, navazovala kontakt. Kašpárek přivedl po chvíli svou kamarádku Kačenku a zval ji do Hronova na schůzku. Vypytał se jí i děti, jestlipak ví, co se na takových skautských schůzkách všechno dělá. Vyjmenovával různé příklady činností. Kačenka se divila, něco znala, a tak to komentovala. V samotných třídách jsme se věnovaly více těm příkladům činností, které děti bezprostředně zaujaly. Rozebíraly jsme většinou, jak se rozdělává ohýnek, k čemu všemu nám poslouží, dále spaní ve stanech a pod širákem, noční hry a lákaly jsme je na tábor, kterým to pěkně všechno završíme.

V některých třídách se nám však při tomtéž představeníčku podařilo navázat kontakt snadněji a celková atmosféra byla vřelejší než jinde. Kašpárek s Kačenkou slíbili, že tam na schůzce na děti budou čekat. A čekali.

Výhody loutkového divadla spočívají ve snadném způsobu, jak s dětmi navázat kontakt, jak je zaujmout a nenásilně jim sdělit vše, co potřebujeme. Během vystoupení lze flexibilně reagovat na náladu ve třídě, věnovat se více tématům, která děti bezprostředně zaujmou. Podařilo se nám zapsat se tak do jejich světa nejen jako ty, co přišly dělat reklamu a chtěly, aby pěkně tiše seděly a poslouchaly, ale jako ty, co si s nimi přišly hrát. Kdybych nábor někdy znovu opakovala, zvolila bych k odehrání krátký a o něco dramatictější příběh, kde by se něco malého stalo a vyřešilo.

Náš výstup měl mnoho dialogů, potřebnou interakci s dětmi, ale možná malý děj. Loutkové postavičky se však staly součástí naší činnosti. Dodnes je používáme, když chceme dětem něco důležitého sdělit nebo je k něčemu motivovat. Jsou oblíbené, protože si o ně naši Grošáci někdy i sami řeknou. Použití loutek ve věku světlušek a vlčat znamená prakticky ukázat, že máme co nabídnout, interakci, vtažení do vztahu, emoce a hravě improvizování. A to vše může být prospěšované užitečnými informacemi dodanými v „přijatelném balení“.

Na uvedené loutkové divadlo můžete navázat také na pozdější náborové schůzce. Loutkové postavičky děti s rodiči přivítají, řeknou jim, co se tu dnes bude dít a pak si třeba s dětmi odejdou hrát na hřiště a rodičům se začne věnovat někdo z vedoucích.

Jana Kittová

KROKY VPŘED

Otázky v této ukázce jsou přizpůsobené pro nábor vlčat, ale vhodné ekvivalenty najdeme i pro světlušky. Vlčáky postavíme do řady nebo půlkruhu a za každou odpověď JÁ ANO (ale popravdě, protože vlčáci nelžou!), může budoucí vlčák udělat 1 krok dopředu (velký podle toho, jak moc si v tom věří). Otázky záměrně stavíme tak, aby většina dotazovaných měla možnost popravdě odpovědět ANO. Zbytek se většinou nerad přiznává k tomu, že se např. bojí po tmě a tak udělá alespoň malý krůček vpřed. Výsledný efekt je takový, že děti mezi sebou soutěží, kdo je lepší, a přitom se mimoděk blíží k vůdci. Někteří odvážnější se k vůdci dokonce chtějí dostat co nejdříve. Všechny děti v závěru hry pochválíme s tím, že kdo se přiblížil nejvíc, možná by to „naklepal“ i vlčákům, které máme už teď v oddíle. Ti ostatní k tomu jistě nemají daleko a možná, že jsou vzadu právě díky svojí poctivosti (což ovšem neznamená, že ostatní hráli nepoctivě), a to je další důležitá vlastnost skautů. Tak se ještě víc sblížíme, a to doslova, a navíc tato aktivita dále přispívá k pochopení hodnot uznávaných v oddíle. Jak je patrné z ukázky, není dobré zařazovat pouze otázky zjišťující výkonnost, odvahu atd., ale i dobré povahové a jiné vlastnosti, které dají možnost vyniknout i méně průbojným dětem. Možné otázky do hry – Kdo se nebojí potmě? Kdo umí rychle běhat? Kdo umí dobře skákat? Kdo se umí dobře plížit jako indián? Kdo se nebojí sám doma? Kdo je mrštný a obratný? Kdo poslouchá rodiče? Kdo si myslí, že je chytrý? Kdo umí hrát na nějaký hudební nástroj?

Jarus

Další drobné hrátky lehce najdete v nejrůznějších encyklopediích her, na internetu apod. Děláte-li nábor např. hromadně za středisko nebo pravidelně každý rok, je dobré vytvořit si nějakou sadu podobných drobných her, ze kterých můžete vždy vybírat a nehledat stále každý rok znovu.

PAMATUJTE!

Abyste udělali maximum pro úspěch takové náborové akce ve škole apod., je opravdu velmi užitečné vyzkoušet si vše nanečisto. Možná se to zdá na první pohled hloupé a zbytečné, ale z podkladů a zkušeností lidí, kteří mají za sebou úspěšné náборы ve školách, jasně plyne, že to má velký vliv na to, jak to celé dopadne.

Pokud děláte školní náборы ve velkém a pravidelně (např. v rámci střediska), věnujte čas a energii sepsání manuálu, který dostanou všichni „náboráři“ a najdou v něm shrnuty všechny důležité informace, způsoby chování (žádoucího i nežádoucího), ukázky toho, jak lze začít mluvit. Zásady, kterých se při prezentaci oddílu držet apod. Podobný manuál mají např. ve středisku Kompas Brno, můžete si ho prohlédnout na http://mahoo.skauting.cz/nabor_manual1.doc

Připravte si propagační materiály, které chcete k náboru použít.

Na nábor budete potřebovat dva typy materiálů:

a) materiály, které využijete při náborovém programu

Fotky – Je vhodné si připravit atraktivní fotky z činnosti oddílu, je-li možnost, pak i video ze zdařilých akcí či tábora. Platí tu pravidlo MÉNĚ JE NĚKDY VÍCE. Fotky je potřeba vybrat tak, aby se alespoň k některým vázala drobná příhoda, a ke každé z nich se vyplatí připravit záživný komentář.

Videozáznam – Pokud máme možnost, můžeme připravit také krátké video. Nemělo by mít více než 3–5 minut. Dbáme na to, aby záběry ukazovaly různé akce v zimě i v létě, část tábora, výpravu i hry u klubovny. Připravíme opravdu rozmanitou stravu pro oko i ucho. Vaření na sněhu, slaňování ze skály, jízdu na člunech, nácvik signalizace, nějaké lenošení u potoka na táboře, záběry dravé hry..... Na místě pak okomentujeme a upozorníme na zajímavosti.

POZOR – U fotek i videa platí: Ukazujme zásadně jen to, co můžeme v budoucnu skutečně nabídnout, a jen to, co oddíl opravdu dělá.

Kroj, nášivky, placky, vlajky apod. – Většinu mladších dětí nadchnou naše kroje s množstvím odborek, odznaků atd. Proto se během náboru vyplatí nechat mezi dětmi kolovat nejrůznější součásti kroje a označení, které si za tímto účelem připravíme. Vyplatí se rozdělit tyto drobnosti vě. fotek rovnoměrně mezi ty, kteří nábor dělají. Každý si připraví krátký komentář a má přehled, kde se co nachází. Předměty je lépe nejprve ukázat a popsat a teprve v čase k tomu určeném je nechat kolovat mezi dětmi, nebo je vystavit. Pokud bychom nechali předměty kolovat během náboru volně, hrozí rozptýlení pozornosti a tím i ztráta kázně. Pro zvýšení motivace např. ještě položíme otázku „kdo z vás chce tento odznak“ (ukazujeme třeba 3 orlí péra). Zvedne se les rukou a my máme jedinečnou příležitost říct, že jej mohou získat všichni, ovšem pokud jej splní, a to že lze jedinečně u skautů atd.

Plakát – Představte si velkou nástěnnou mapu, kde místo měst figurují fotky nebo obrázky z oddílových akcí. Při povídání o oddílu může takový plakát posloužit jako vhodný doplněk.

Motivační předměty – Pro motivaci a „namlsání“ (nejen) vlčet se hodí laso, luk a šípy, třecí dřívka a jiné zajímavé věci, se kterými ovšem umíme zacházet. U děv-

Naplánujte, co bude následovat po samotném náboru ve školách, tzn. kam pozvete, co nabídnete potenciálním zájemcům o činnost v oddíle.

Nábor ve školních zařízeních je pouze jakousi **první fází celého náborového procesu**, který má být úspěšný. Je třeba vědět, co uděláte poté.

Už když rozdáváte dětem ve školách či jinde informace a letáky o vaší činnosti, musíte mít rozmyšleno, co jim vlastně nabízíte, kam je pozvete, abyste pokračovali v navázaném kontaktu.

O tom, jaké možnosti se vám v tomto směru nabízí, najdete více informací v kapitole Péče o nováčky, str. 40.

AKCE PRO VEŘEJNOST

Nejrůznější typy akcí pro veřejnost jsou jednou z **velmi rozšířených forem propagace a náboru**. Co se získání nováčků týče, je jejich efekt velmi různý. Předkládáme vám základní informace a možnosti toho, jak lze akce pro veřejnost pro nábor využít. Pokud byste chtěli vědět více, doporučujeme dohledat si publikaci „Akce pro veřejnost“, která vyšla na TDC v roce 2003 a byla zdarma rozesílána na všechna střediska. V elektronické podobě je možné ji najít v e-knihovně na skautské křižovatce.

Výhody a nevýhody akcí pro veřejnost z pohledu náboru

Výhody:

- ▶ Může se vám podařit oslovit velký počet lidí.
- ▶ Oslovujete zpravidla děti i jejich rodiče, tedy obě klíčové skupiny.
- ▶ Vedle náboru má akce pro veřejnost velký propagační dopad (lidé se o vás dozví, jste součástí společenského života ve městě apod.).

Nevýhody:

- ▶ Pracujete zpravidla s principem, že nejdete za lidmi, ale lidé musí přijít za vámi, což je někdy obtížné zajistit.
- ▶ Oslovení nováčků může být poměrně neadresné. Ne vždy je možné osobně oslovit konkrétního rodiče či dítě s konkrétní nabídkou.
- ▶ Náborová kampaň často zanikne v návalu „velkých zážitků“, které si děti na akci prožijí. Pravděpodobnost, že děti z akce donesou domů např. náborový leták, není příliš velká.
- ▶ Dobře udělaná akce pro veřejnost stojí mnoho práce a často také dost peněz.
- ▶ Zejména ve větších městech je nabídka podobných jednorázových akcí pro veřejnost velká a je těžké uspět v konkurenci.

Možnosti provedení:

Samostatná prezentační akce – Se svým střediskem (jeden oddíl většinou nemá dostatek možností akci pro veřejnost sám zvládnout) se dohodnete a přichystáte sami např. Skautský den v městském parku. Návštěvníkům tu nabídnete ochutnávku toho nejzajímavějšího z vaší činnosti, dáte o sobě vědět a nabídnete zájemcům vstup do oddílů.

Bambiriáda – Dnes se již v desítkách měst koná tradiční Bambiriáda a jiné přehlídky volnočasových aktivit pro děti a mládež. I vy ji můžete využít, je ale třeba si uvědomit, že návštěvníci vaší prezentace uvidí v jednom dni desítky dalších a z každého si odnesou jeden či více letáčků ve stylu „přidej se k nám“. Dokážete docílit toho, aby si z té hromady vybrali právě vás?

Městské slavnosti – Na podobných akcích se můžete účastnit např. prezentačním stánkem svého střediska spojeným třeba s dílčími aktivitami.

Den dětí, Pohádkový les a další – Svou prezentaci potažmo nábor můžete navázat také na uspořádání akce při nějaké určité příležitosti. Takovou příležitostí může být právě Den dětí, ale také např. Advent, Den země, Mezinárodní den zvířat, Velikonoce apod.

Akcím pro veřejnost pomáhá, když mají téma – ne jen Dětský den, ale třeba Dětský den s Večerníčkem.

Sojka a Zdeněk

V nevýhodách je uvedeno, že akce pro veřejnost stojí velké úsilí apod. Ano, ale lze udělat i něco malého třeba jen s dětmi z oddílu a může to výborně splnit náborový efekt. Na podzim 2007 jsme dělali s naším rojem světlušek akci s názvem WITCH – děti procházely čarodějnicou cestu, na které byly naše starší světlušky převlečené za známé postavičky ze seriálu Witch a plnily zde nejrůznější čarodějnické úkoly. Konec celé cesty byl pak v naší klubovně, kde jsme pokračovaly řadou drobných her. Byla to záležitost na tři hodinky odpoledne po škole a do klubovny nám tehdy přišlo 12 holek.

Rozárka, Smajlík

Akce pro veřejnost

Publikace je velkým pomocníkem pro organizátory prezentačních nebo náborových akcí. Pomůže vám utřídit myšlenky, najít inspiraci a nezapomenout na nic důležitého během přípravy. Najdete tu mimo jiné:

- Jak přitáhnout a zabavit rodiče*
- Vyrobté si propagační materiály střediska*
- Inspirace: konkrétní aktivity, legendy atd.*

Ke stažení na www.skaut.cz/nabory.

Načasování akce pro veřejnost z hlediska náboru

Je to obdobné jako u dalších forem jednorázových náborů. Pokud akci směřujeme spíše na podzim, pak je dobré načasovat ji **co nejbliže začátku září** – děti s rodiči vybírají zájmové aktivity a je třeba se nabídnout mezi prvními.

Stejně tak je ale možné naplánovat ji **na jaro** a pozvat je do oddílu, nebo před konec školního roku a nabízet už své aktivity na září.

Je také dobré pohlídat si, aby se **ve stejném termínu** nekonala ve vašem městě nebo okolí jiná velká akce pro veřejnost, která by vám tak mohla odlákat návštěvníky.

Dalším důležitým hlediskem je také to, aby ve chvíli, kdy akci plánujete a realizujete, bylo **dostatek rukou na pomoc**. Máte-li v oddíle/středisku hodně vysokoškoláků, kteří by s akcí měli pomáhat, dejte pozor, aby tou dobou nebyli ještě někde mimo na prázdninách nebo naopak už na kolejích.

Akce pro veřejnost je dobré dělat opakovaně, v tradičním termínu – některé rodiny chodí pravidelně a když jejich děti dorostou vhodného věku, dají je do oddílu. Je třeba se připomínat.

Sojka a Zdeněk

Na co si dát pozor, aby akce byla náborově úspěšná

- ▶ Je třeba ji dobře naplánovat a připravit.
- ▶ Při celkové prezentaci a přípravách mějte stále na paměti základní sdělení typu – jsme tu, umíme to a to, mohli byste toho s námi zažít víc, přijďte mezi nás – uzpůsobte mu veškeré chystané aktivity.
- ▶ Pořádejte akci na místě, kam přirozeně lidé přijdou (ne odlehlá klubovna), ideálně potřebná cílová skupina pro nábor (muzeum, nákupní centrum)
- ▶ Připravte si také program pro rodiče v době, kdy jsou jejich děti zaměstnány aktivitami (čajovna, promítání fotek nebo spotu o činnosti).
- ▶ Mějte na akci alespoň dva lidi, kteří rodičům a dětem nabízejí členství ve vašich oddílech a podá jim všechny potřebné informace.
- ▶ Mějte informace pro nováčky a jejich rodiče připravené také písemně, at si je mohou odnést domů.

Akce pro veřejnost propagujeme také formou skautské pošty. Na našich akcích vybíráme od dětí vstupné a zároveň si zapisujeme jejich adresy. To nám umožní děti příště pozvat osobním dopisem. Děti jsou z dopisu nadšené, neboť leckdy je to první dopis v životě, který dostali. K pozvánce na akci se dají přiložit i informace o oddílu, samolepka. Pošta je drahá, takže dopisy roznášíjí starší děti z oddílu.

Sojka a Zdeněk

Více se o akcích pro veřejnost zmiňovat nebudeme, protože jim byla věnována jedna speciální publikace (viz výše). Pokud se chcete do pořádání něčeho podobného pustit, určitě si ji najdete a prolustujte, najdete v ní mnoho dobrých doporučení a tipů pro to, aby akce byla co nejúspěšnější. Od srpna najdete na internetové stránce www.skaut.cz/nabory databázi nápadů a námětů k akcím pro veřejnost, do které můžete vkládat také vlastní zkušenosti.

PROJEKTY PRO ŠKOLY

Výhody:

- ▶ Nepřicházíte pouze s žádostí, ale také s nabídkou.
- ▶ Budete mít jistě větší čas a prostor navázat s dětmi kontakt a nabídnout jim členství v oddílech.
- ▶ Touto cestou lze také navázat dobré vztahy s ředitelem a vyučujícími, více jim přiblížit skauting a jeho možnosti, navázat užší spolupráci.

Nevýhody:

- ▶ Tato cesta bude představovat pravděpodobně více práce.
- ▶ Projekty pro školy jsou spíše novinkou v komunikaci s potenciálními nováčky a asi se vám nepodaří získat příliš mnoho zkušeností odjinud.

Možnosti provedení:

- ▶ Projektů, které můžete školám nabídnout, se nabízí celá řada. Mohou to být např. nejrůznější typy adaptačních akcí pro nové třídní kolektivy (první třídy, páté třídy – nové kolektivy na druhém stupni, primy na víceletých gymnáziích apod.). Dále to mohou být tematicky zaměřené projekty, např. Den Země, Hra po městě seznamující děti s historií, Týmová spolupráce, Řešení krizových situací, První pomoc apod.

Tipy:

- ▶ Mezi skauty bývá poměrně dost pedagogů. Zeptejte se jich, jaké projekty by se jim pro jejich třídy/školy hodily nejlépe, co by pro ně byla zajímavá nabídka.
- ▶ Jako inspiraci můžete využít také Rámcové vzdělávací programy pro školy (oficiální dokument, který lze najít např. na stránkách ministerstva školství). Najdete v něm klíčové kompetence, kterým by škola měla děti naučit, nebo např. průřezová témata, která pro vás mohou být zajímavou náplní pro projekt.

Už z textu je zřejmé, že výše zmíněné formy náboru ve školních zařízeních lze mezi sebou kombinovat. Při plánování je rozumné dobře rozmyslet, kde se vám podaří nejlépe oslovit děti a kde jejich rodiče. Zejména u mladší věkové kategorie (předškoláci, světlušky, vlčata) je žádoucí zasáhnout svou nabídkou obě tyto skupiny.

V roce 2007 se nám podařilo založit zcela nový oddíl. Zvolili jsme kombinaci několika forem náboru – stěžejní byl nábor ve školních družinách, dál jsme využili návštěvy rodičovské schůzky pro budoucí prvňáky (v červnu). V neposlední řadě bylo pro náš úspěch důležité to, že jsme schůzky dělali přímo ve škole – paní ředitelka nám nabídla prostory, protože naše klubovna byla poměrně z ruky. Díky tomu projevila zájem další řada rodičů.

Jelikož se podařilo nábor provést dvakrát, tak považuji za model dobře odzkoušený. Naším cílem je mladší děti do skautingu lapit a u oddílu starších provést přesun do skautské klubovny, kde je přeci jenom lepší prostředí než ve škole. Již probíhá diskuse s úřady Prahy 15, protože nám nabídli chatku, jež je součástí sportovního areálu a kterou nejspíše využijeme.

Flek

Podpůrné náborové aktivity

PLAKÁTY, LETÁKY

Plakáty popř. letáky tvoří jednu z **nedělních podpůrných náborových aktivit**. Je přece velmi důležité např. akci pro veřejnost propagovat skrze plakáty a lidi na ní pozvat. Stejně jako je nezbytné jakékoliv informace o vašich oddílech, schůzkách apod., které jsou pro potenciálního nováčka důležité, předat vždy písemně, aby nemohly být zapomenuty.

Jako **samostatná náborová aktivita** je výlep plakátů či rozdávání letáků zpravidla nepřilíš funkční, ale neznamená to, že by se nenašly případy, kdy se nováček do oddílu dostal právě díky nim. Pro to je ovšem důležité jedno – plakát/leták musí na první pohled zaujmout a musí zde být vše nutné.

Jaká jsou tedy pravidla při tvorbě těchto materiálů:

- ▶ Plakátů si všimnou **spíše rodiče** než děti, měl by být tedy adresován jim
- ▶ Plakát musí na **první pohled** zaujmout, dejte si záležet na jeho grafice
- ▶ Musí sdělit všechny **potřebné informace**, ale textu nesmí být příliš, lidé by ho nečetli

- ▶ Pohlíďte si, aby na **foťkách**, které na plakát/leták používáte, byly **stejně staré děti** jako ty, které chcete oslovit. Rodiče nedají své malé dítě do oddílu, kde jsou samé starší děti.
- ▶ Je dobré, když má plakát/leták nějaké na první pohled **jasné sdělení**, které je vidět i z dálky. Je potřeba, aby toto sdělení čtenáře zaujalo a četl dál. Brněnské středisko kompas používá jako toto sdělení např. „Zábava, která dává smysl“.
- ▶ Mějte na paměti dobré **načasování výlepu/roznosu** materiálů, chvíli trvá, než si např. plakátů lidé všimnou. Tedy např. plakáty na nábor dětí na začátku školního roku už by měly viset v srpnu.

A kam lze materiály umístit? V zásadě na jakémkoliv místě dostupné vaší cílové skupině. Mohou to být tedy školy, školky (zde jsou dobré např. šatny, kde rodiče čekají na děti a mají tak čas si plakát nebo leták přečíst) a další zařízení pro děti, veřejná doprava (finančně náročné, ale např. u plakátů zvoucích na akce pro veřejnost se může vyplatit), čekárny u doktorů, nákupní centra, plakátové plochy (opět finančně náročné a mezi množstvím dalších plakátů často zanikne), výlohy obchodů, informační centra atd.

Udělalí jsme speciální náborovou stránku, kde nám někteří rodiče stávajících včat řekli svoje zkušenosti. Vše lze najít na www.nabor.vlcata.org. Ohlasy na to byly celkem pozitivní a do budoucna chceme stránky rozšířit tak, aby se zde nováčci nebo jejich rodiče dozvěděli vše potřebné. Na našich oddílových stránkách, které používáme i interně, je pro návštěvníka poměrně těžké se zorientovat, proto k náboru chceme udělat stránky speciální.

Medvídek

Ukázka čtyř náborových plakátů, letáků

WEBOVÉ STRÁNKY

Velmi důležitým prostředkem pro nábor nováčků jsou webové stránky vašeho oddílu nebo střediska. Rodiče a případně i děti si na něm mohou v klidu vyhledat informace, které je zajímají, zjistit si, jak to v oddíle funguje, nebo prohlédnout fotky z akcí. Zkuste se na váš web podívat očima cizího člověka, neskauta hledajícího informace. Je přehledný? Dá se jednoduše dokliktat ke kontaktu na vedoucí nebo k adrese klubovny? Mluví web řečí, kterou rozumí i člověk mimo oddíl?

Moderní nástěnka

Webovou stránku bychom mohli přirovnat k nástěnce. Ač se to nezdá, mají hodně společného. Co je nástěnka? V podstatě je to kus hobry, lišty a pár hřebíčků. Z jiného úhlu pohledu je to však prostor pro komunikaci. Smysl získá až naplněním, dodáním obsahu. Podobné je to i s webem. Nástěnka plní svůj účel od chvíle, kdy na ní lehce najdeme informaci, kterou potřebujeme, a kdy svou úpravou přiláká náš pohled. Stejně je to i s webem.

Aby naše stránky sloužily svému účelu, byly navštěvované a žádané, musíme si na začátku položit několik otázek.

 ... skauting pro život
Junák - 92. středisko Šípů
www.budmesipem.cz

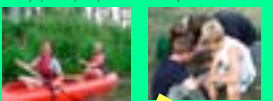
Jsmo jedno z mnoha středisek největší dětské organizace Junák – svaz skautů a skautek ČR a působíme již přes 15 let na Praze 10 a Praze 15. Posláním Junáka je podporovat rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí. Naše skautské středisko sdružuje přes 130 členů rozdělených v 8 oddílech od nejmladších po nejstarší. Nejvíce dětí máme ze Zahradního Města, sídliště Košík, Horních Měcho-

lup, Na Groši a Petrovici. Stará se o ně více než dvacet dospělých vedoucích. Předpokladem pro práci vedoucího v skautském hnutí je splnění náročných kvalifikačních zkoušek, včetně zdravotních. Každý náš vedoucí oddílu tyto zkoušky úspěšně absolvoval. Více informací o středisku včetně úžaskových čísel časopisu LUK nalezte na internetových stránkách www.budmesipem.cz

Jako jedna z mála zájmových organizací nabízíme komplexní program (kroužek) pro rozvoj a volný čas dětí a mládeže všech věkových kategorií.

Kromě výletu a tábora několikrát do roka pořádáme akce pro rodiče našich členů – např. Grilovací party, Rodičovská výprava, Tříkrálový večerek či samými rodiči pořádaná a velmi populární jízda po některé z českých řek.

A 92. středisko Šípů právě Vám nyní nabízí...

NOVÝ SKAUTSKÝ ODDÍL VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ ZŠ HORNOMĚCHOLUPSKÁ !

Každé úterý od 17.00h.

- Nabízíme Vám:
- Pínohodnotnou náplň volného času pro Vaše děti
 - Zkušené vedoucí, kteří se budou dětem věnovat
 - Školský oddíl přímo v areálu základní školy
 - Pravidelné měsíční víkendové aktivity a výpravy
 - Součástí programu i letní dvou týdnů táborek oddílu
 - Roční registrační poplatek ve výši 600Kč se platí, až když je jisté, že má dítě zájem v oddílu zůstat

Jak se k nám dostanete?

Bližší informace o novém oddílu poskytnou jeho vedoucí:
Mgr. Marie Machová, prezdívkou Ency, email: encynka@seznam.cz, mob. +420 776 701 345.
Případně: Eva Pilátová DiS., tel. 604/44 22 98, eva.pilatova@googlemail.com

Úterý 17:00-18:00 Oddíl Stodesítka 6-10 let (1.-3. třída) ZŠ Horní Měcholupská

ZÁBAVA, KTERÁ DÁVA SMYSL

Vášní rodiče, skautské středisko "KOMPAS" nabízí Vaším dětem příležitost stát se součástí party kamarádů, provít dobrodružství na lábomech a výpravách nejen do přírody, zahrát si netradiční hry a vyzkoušet si spoustu nových, zajímavých a náročných věcí. Kromě pravidelných schůzek mají nejmladší možnost zážit, jako je to být spivní bez rodičů na výletě. Starší však zmní snowboardng, lanové aktivity nebo mezinárodní akce s zahraničními skauty.

Také letos připravíme nové tábory - kluby a holky ve věku 5-8 let. Přijďte se podívat na ukázkové schůzky. Kdy? Úterý, středa a čtvrtek 4.-6. 9., kdykoliv mezi 16.00 a 17.30. Kde? Ve Skautském domě na Bobovy Náměstce 29 v Kladně 100.

Hemčíte v úvodní dny přijít? Nebo se chcete na něco zeptat? Každé úterý a vymeřtíme. Martin Hovorika, 777881856, mahoo@centrum.cz

Otázky **Komu** jsou stránky určeny, **Co** jimi chci sdělit a **Jak** moc času a energie jsem ochoten jim věnovat, jsou důležité nejen při tvorbě nového webu, ale je dobré, když si na ně jednou za čas odpovíme i my, kteří již nějaké stránky spravujeme.

Tou hlavní je určit si, jakou skupinu lidí zamýšlíme oslovit, a odpověď mít při tvorbě stránek neustále na paměti! Existují dvě hlavní skupiny potenciačních návštěvníků:

Nečlenové či rodiče, hledající informace o skautském oddíle. K oddílu nemají žádný přímý vztah, ale hledají informace o něm, případně o skautingu obecně. Typickým příkladem může být rodič, který hledá ve svém okolí vhodný oddíl pro své potomky. Na vaše stránky se dostane buď tak, že si bude na internetu aktivně vyhledávat vhodný skautského oddíl pro své dítě, nebo ho na web odkáží letáčky, plakáty a další propagační materiály.

Členové představovaného oddílu, případně jejich rodiče. U této skupiny předpokládáme, že má k oddílu nějaký vztah, něco o něm ví a bude se na stránky vracet např. kvůli aktuálním informacím o výpravách, táborech, bodování apod.

Máme tedy představu, komu jsou naše stránky především určeny. Z toho odvodíme, jaká základní kritéria musí oddílová prezentace splňovat:

Obsahově statická stránka. Její obsah budeme aktualizovat jen jednou za pár měsíců, informace budou platné delší časový úsek a údržba stránky zabere minimum času (informace o typu oddílu, jeho historie, kontakt na vůdce, termíny schůzek apod.). Takový web bude určen především pro první skupinu uživatelů.

Obsahově dynamická stránka bude vyžadovat pravidelnou údržbu a aktualizaci obsahu (informace z oddílových rad, průběžné výsledky dlouhodobějších her apod.). To je dobré si uvědomit předem, protože není nic horšího než hezká www stránka s poslední aktualizací v srpnu roku 2003... Dynamické stránky též kladou větší důraz na schopnosti a kreativitu webmastera a na jeho čas a možnosti připojení k internetu. Na druhou stranu mohou dynamické stránky splňovat dobře funkci komunikačního nástroje v rámci oddílu. Platí, že méně je více, na začátku je vždy nadšení, ale udržet stránky v chodu je potom to nejtěžší.

O obsahu vašich stránek

Webové stránky jsou vaší vizitkou. Stránka může být obsahově statická, nezapomínejte ale, aby byla aktuální. Mění se časy schůzek, tel. čísla vůdců, jména rádců...

Příkladem www stránky, která s tímto počítá, je www.sestka.eu.

Jak vytvářet obsah

Víc hlav víc ví a nikdo nerozumí všemu. Schopný webmaster a grafik nemusí být dobrý češtinář. Chceme vám tím naznačit, abyste dobře rozmýšleli, jak vážně to s obsahem vašeho webu myslíte.

Opravdu máte dost síly a energie vytvořit vše sami? Není ve vašem okolí někdo, kdo sice webové stránky dělat neumí, ale historii střediska umí barvitě a poutavě popsat? A ptali jste se třeba v oddíle, co by vaši členové na stránkách uvítali?

Spolupráce na tvorbě vašeho webu je základem úspěchu. Jak jsme psali již dříve, vytvořit kvalitní internetové stránky je jen první část úkolu. Druhá, náročnější, je udržet je zajímavé a aktuální.

Nový návštěvník stránek

U něj platí základní pravidlo – **upoutat ho**. Vaše stránky musí zaujmout, musí na nich být už na úvodní stránce (homepage) jasné, co kde najde, jak to najde, co má dělat, když to nemůže najít apod.

Úvodní stránka

Na homepage by všichni návštěvníci webu měli najít odkazy na informace, které je zajímají. Často na úvodních stránkách nalezneme pouze obrázek, případně název oddílu s nápisem **>vstupte<**. Je to naprosto zbytečná stránka, která uživatele neláká žádnou informací k četbě. Ideálem titulní stránky je propojení estetické a informační hodnoty – aby lahodila oku, nabízela jednoduché a srozumitelné menu a nejdůležitější informace, které návštěvníkovi odpoví na jeho předpokládané nejčastější otázky, představí mu zajímavosti a navnadí jej k četbě. To vše v zobrazení na jednu obrazovku a v co nejmenší velikosti, uvádí se nejvíce do 100 kB.

Ukázkou může být web Dětského bezbariérového centra Březiny (www.breziny.cz).

www.skaut.cz

Rodičům poskytuje informace o tom, co jsou skauti zač, čím se zabývají, co je jejich posláním a co aktuálního se u nich děje. Děti tu najdou online hry, např. „Skautskou mapu“, která opět napovídá, co zajímavého je možné se skauty prožít. Web přináší důležité informace také pro novináře a partnery.

Rozcestník neboli menu

Umožní nám rozčlenit obsah stránek do tématických celků a návštěvník se lépe orientuje. Ale i zde platí určitá pravidla.

Předně, nikdy nedělejte strukturu odkazů více než třístupňovou. Každé větvení stránek s sebou přináší jeden problém – nepřehlednost. Čím více odkazů, tím více úrovní a tím složitější cesta k požadovaným informacím. Proto se snažte užívat nejvýše tři úrovně odkazů, ale raději méně.

Na každé stránce, která se uživateli zobrazí, nikdy neopomeňte uvést odkaz umožňující přímý návrat na homepage. Naproti tomu tlačítka Back (Zpět) jsou zbytečná, takřka všechny prohlížeče jimi disponují. Je vhodné, aby menu s odkazy zůstávalo při listování stránkami stále na stejném místě a pokud možno i ve stejné podobě. Velmi tím návštěvníkům usnadníte orientaci.

Informace pro rodiče

Nemělo by jich být zbytečně mnoho, dbejte na jejich přehlednost a aktuálnost. Pro rodiče nováčků umístěte přímo na úvodní stránku viditelný text „**Chcete k nám do oddílu?**“ a přidejte výraznou krátkou stať o tom, co oddíl přináší. Rozhodně je přitažlivější, než když uvedete suché „Členství“ případně „Nábor zde“ někde v menu. Dále můžete přidat aktuality oddílu, citaci z kroniky, kterou by jinak návštěvníci museli hledat pod odkazem. Nebo jen nadpisy, které upozorní na zajímavé texty, umístěné v dalších částech webu. Samozřejmostí musí být kontakt na vedení oddílu.

Srozumitelnost

Dejte si pozor na srozumitelnost toho, co na webu prezentujete. Stejně jako vždy, když komunikujeme s nečleny Junáka, je nutné mít na paměti, že ne každý rozumí termínům jako družina, rádce apod. A chyba by byla spoléhat na to, že bude vaše stránky nějak dlouze zkoumat, klikat a hledat. Proto spíše než odkazy „Oddíl“ „Schůzky“ „Klubovna“ použijte „O našem oddíle“ „Kdy se scházíme“ „Kde nás najdete?“. Odkaz pak působí „přátelštěji“, není matoucí a lépe vystihuje, co se za ním skrývá.

Skautské klubovny na www.mapy.cz

Ve spolupráci se společností Seznam.cz je k dispozici ještě další možnost, jak o sobě dát vědět a umožnit rodičům potenciálních nováčků jednoduše a rychle zjistit všechny informace, které potřebují, aby mohli dítě přivést do skautského oddílu. Stejně tak snadno si nás budou moci najít i děti samy. Skautské klubovny v mapách vyhledáte zadáním svého bydliště a dále pomocí funkce „najdi nejbližší“. Stačí vepsat heslo „skautská klubovna“. Na www.skaut.cz bude od srpna 2008 spuštěn podobný systém, který rodičům umožní snadno najít nejbližší klubovnu v mapách přímo na oficiálním skautském webu. Budte v mapách vidět – zadejte kontakt na vaši klubovnu do registru kluboven na www.skaut.cz/klubovny/!

Co raději ne

Obecně nelze nikomu nařídít, co na své stránky nedávat. Nezapomínejte ale, že váš oddíl patří do organizace Junák a tam si ho také každý návštěvník zařadí. Mám teď na mysli třeba dvojsmyslné texty nebo rádobý humorné fotografie, které ale cizí návštěvník chápe úplně jinak. Jako vhodné řešení se jeví část stránek (třeba informace pro členy oddílu) schovat pod heslo.

Jedním z největších problémů, s jakým se na (nejen) skautských webech lze setkat, je nikam nevedoucí odkaz. Hlášky typu: „*Stránky jsou ve výstavbě*“, „*Zatím zde nic není, na stránce se pracuje*“ nebo „*Obsah se připravuje*“ jsou nanejvýš nevhodné a odrazující. Odkaz či celý web nezveřejňujte, dokud není hotový. Nezapomínejte, že nejdůležitější na vaší stránce je obsah. Velkou chybou je soustředit se na skvělé pozadí či blikající menu a pomíjet vlastní náplň odkazů. Grafika vaší stránky je jen prostředek, usnadňující nalézt požadované věci. Cílem je obsah, informace.

Méně je někdy více

Délka textu by na stránce neměla překročit jeden stisk tlačítka PageDown. Ideální je, vejde-li se vám text na jednu obrazovku a uživatel jej nemusí rolovat. Na internetu funguje několik pravidel týkajících se četby webových stránek.

Česky především

Internet je médium s vlastním stylem jazyka. Texty jsou zde často jinak formulovány a podávány. Co mají ale společného se všemi ostatními médii a publikováním textu obecně, je gramatika. Kontrolujte po sobě napsané texty, jsou-li psané spisovnou češtinou a bez pravopisných chyb. Nezapomeňte, že zatímco správnost napsaných textů si uvědomí málokdo, pravopisné chyby bijí do očí.

Mějte na paměti, že návštěvníci vašich stránek:

- ▶ nečtou dlouhé, nudné texty
- ▶ nepřehlednou stránku raději zavřou, než aby se ji snažili dešifrovat
- ▶ počet nutných kliknutí na vaší stránce je nepřímo úměrný době, kterou jsou ochotni na ní strávit

Příkladem obsahově i graficky dobře zpracovaného webu jsou stránky na adrese www.strela.skauting.cz.

Odkazy v textu

Často se vám stane, že v textu potřebujete na něco odkázat. Je to v pořádku, dejte si ale pozor na několik úskalí. Především riskujete, že čtenář se k rozečtenému článku už nevrátí, protože ho odkaz zaujal. Lze to řešit tak, že se odkazovaná stránka po kliknutí otevře v novém okně nebo panelu. Jinou možností může být odkaz umístěný po straně článku s krátkou anotací, kam odkazuje.

I pro umístování odkazů platí pár zásad, kterých je dobré se držet:

Tvořte text tak, jako kdyby v něm nebyly žádné odkazy. Ty jsou čitelné odlišnou barvou nebo podtržením, není proto třeba na ně v textu poukazovat.

Správně napsaný odkaz:

Náš oddíl v zimě odjel na [týdenní výpravu](#), ze které máme spoustu [hezkých fotografií](#).

Špatně napsaný odkaz:

Náš oddíl v zimě odjel na týdenní výpravu, o které se dočtete [zde](#). Fotografie si můžete prohlédnout [tady](#).

Odkazy neplývejte, není hezké, když je půlka článku zabarvena nebo podtržena. Stává se tak nečitelnou. Spíš se zamyslete, co je opravdu důležité, a z toho odkaz vytvořte.

Výbornou pomůckou pro odkazy jsou kaskádové styly a je dobré je využívat. Po najetí myši na odkaz se zobrazí libovolný popis. Napomůže tak čtenáři udělat si představu o obsahu odkazu dříve, než na něj klikne.

Velmi oblíbené je používání různých obrázků jako odkazů v menu. Spousta uživatelů však má při prohlížení internetu zakázané načítání obrázků kvůli jejich velikosti. Proto používáte-li tento typ odkazů, ať už v menu nebo v textu, nezapomínejte na slovní popis obrázků, který se zobrazí, i když se nenačtou.

Při vytváření odkazů v textu:

- ▶ Dávejte pozor na jejich počet, velké množství práci spíše ztěžuje, než ulehčuje.
- ▶ Nepoužívejte slova „zde“, „tudy“ apod.

Jakékoli náborové akci přizpůsobujeme střediskový i oddílový web. Znamená to, že na úvodní stránku dáme na jako první informace o náborové akci nebo na první pohled viditelný odkaz na zvláštní stránku s informacemi o náboru.

Další možností je na web přidat stálou speciální záložku typu „přidej se k nám“ a v ní po celý rok aktuální informace pro nováčky.

Maho

Vzhled

Vizuální dojem z vašich stránek je stejně důležitý jako text, který obsahují. Obě tyto složky tvoří dohromady obraz, který zůstává zapsán v mysli návštěvníka. Vizuální dojem se tvoří od podoby znaku organizace přes použité barvy po zobrazené fotografie. Je až s podivem, kolik webů obsahuje různé deformované znaky Junáka. Do své klubovny či na nástěnku by si je dal málokdo, ale na webu nevádí... A přitom stačí použít znak z grafického manuálu Junáka.

Fotografie

Jako samostatnou kategorii grafických prvků jsme si ponechali fotografie. Ty jsou velmi oblíbeným prvkem na internetu a jen velmi malé procento prezentací je nepoužívá. Je to logické, fotografie dávají webové stránce jakýsi lidštější vzhled, už to není jen studený a holý text. Fotografie mnohdy dokáže vyjádřit třeba činnost oddílu mnohem lépe než sebelepší text. Myslete ovšem na to, že ne každý má superrychlé připojení k internetu. Samozřejmostí by proto měly být tzv. náhledové fotografie, malé několikakilobajtové zmenšeniny fotek. Teprve po kliknutí na ně by se měla zobrazit velká fotografie. Vhodné je rovněž připojit krátký popis toho, co fotografie zobrazuje. Jestliže budete tvořit fotogalerie obsahující větší množství fotografií, zvažujte jejich počet na jednu stránku a při větším počtu ji raději rozdělte na několik stránek.

Fotografie nejsou jen ozvláštňením stránek, nesou informace a působí na city, proto se stávají tím nejlepším lákadlem, a tak je třeba je vnímat. Foto raftu na obřím vodopádu možná zaujme děti, ale u většiny rodičů spíše vzbudí strach.

Naopak hromadná fotografie oddílu na výpravě se asi zalíbí všem, kteří tam byli, ale nováčky asi příliš nenadchne. Stejně důležité je i zpracování fotografie – nejasná, nezaostřená či naopak jasná, velká, ale zabírající mnoho kB místa, uživatele neoslaví.

Jak propagovat naši činnost

Publikace se širěji zabývá tématem propagace skautingu. Jednotlivé kapitoly pojednávají o:

- *Propagačních materiálech*
- *Médiích: jak s médii navázat kontakt, co jim nabízet...*
- *Propagačních akcích*
- *Klubovnách: co o nás říkají a komu*
- *Vývěskách a výlohách – pro koho jsou určeny, čím upoutat...*
- *Webových stránkách – jak je udělat přehledné*
- *Městu: k čemu potřebujeme dobré vztahy s městem...*

Obrázky a animace

Grafickými prvky v našem případě rozumíme například menu vytvořené pomocí obrázků, různé „gifové“ animace, tlačítka odkazující na homepage či na jiné stránky, oblíbené podklady stránek, oddělující čáry nebo doprovodné obrázky k textům.

Obecně platí, že čím více různých barev použijete, tím je stránka nepřehlednější. Měli byste vystačit se třemi, maximálně čtyřmi. Je mnohem výhodnější používat odstíny jedné barvy, než několik různých. Zkuste například umístit světle

modrý text na tmavě modrý podklad. V mnoha případech je taková kombinace čitelnější než použití dvou různých barev. A o čitelnost jde především.

Pozadí stránek

S čitelností velice úzce souvisí volba pozadí stránky. Na mnoha stránkách je k vidění široká škála barevných pozadí – obrázků či dokonce fotografií souvisejících s obsahem stránek. Samozřejmě není problém na web takové pozadí vložit, problém je ale opět v čitelnosti. Ta se prudce snižuje, zvláště použijeme-li barevné pozadí s ostrými přechody a kontrastními barvami. Proto si použití obrázků jako pozadí dobře rozvažte.

Všeho moc škodí

Grafika na webových stránkách, s výjimkou specializovaných webů, je pouze prostředkem k snadnější orientaci. Nedopusťte, aby se stala cílem vašeho snažení. Je mnohem náročnější udělat web přehledný a jasný, než ho zahltit barevnými zbytečnostmi, hromadou obrázků a grafických prvků. Platí opět zlaté pravidlo, že méně je někdy více.

Vyvarujte se:

- ▶ prázdných titulních stránek, které nenesou informaci, pouze jsou dveřmi se jmenovkou
- ▶ mnoha obrázků a náročné grafiky, která odradí uživatele už tím, že se mu stránka dlouho načítá
- ▶ nejasných fotografií a nekvalitních grafických podkladů
- ▶ aktualit, které již dávno nejsou aktualizovány
- ▶ nesrozumitelných odkazů, které používají slang a nikdo si pod nimi nic nepředstaví

Příklad webových stránek, které splňují většinu výše uvedených podmínek:
www.skautici.wz.cz

Webové stránky jednoduše

Webové stránky, který může prostřednictvím jednoduchého redakčního systému spravovat i laik, můžete vytvořit formou blogu. Na internetu je také k dispozici zdarma nepřeberné množství vkusných grafických šablon, do kterých můžete „nalít“ svůj obsah.

Hledáte vhodný webhosting a doménu nově vznikajícím webovým stránkám? Na www.lebeda.skauting.cz se informujte o službách nabízených ústředím na serveru skauting.cz. Další informace, doporučení a nápady na téma webové stránky najdete na adrese www.skaut.cz/nabory.

Další námět jsou i komunitní weby. Jeden jsem objevil a info o našem příspěvku četlo celkem (článek je na dvou místech) 700 lidí a přes 40 si stáhlo informační leták o oddílech střediska. O to cennější je, že bydlí hned vedle klubovny a jsou tedy nejžádanější cílová skupina.

Flek

ČLÁNKY V MÉDIÍCH

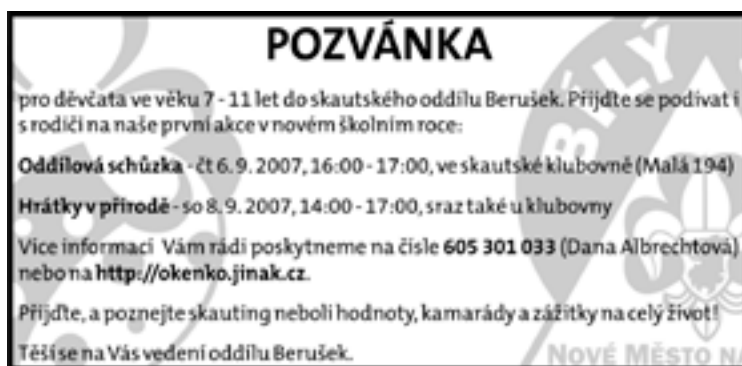
Jakékoliv články nebo inzeráty v tištěných médiích, popř. reportáže v rozhlasu nebo třeba regionální televizi jsou **spíše vhodným doplňkem k dalším typům náborů** než samostatným nábořem, který má větší šanci na úspěch.

Přesto nám mohou tyto formy prezentace dobře **pomoci propagovat** např. chystanou akci pro veřejnost, **představit** oddílovou činnost nebo pozvat čtenáře na chystanou náborovou schůzku.

Jako nejčtenější se ukazují články v různých **městských zpravodajích a novinách**, které čte většina obyvatel města nebo obce. Je třeba dát si pozor na dobré načasování takového článku. Regionální zpravodaje bývají většinou měsíčníky, které mají uzávěrku dlouho před vydáním. Dobře se o termínech informujte. Co se týče doby vydání vzhledem k termínu akce, ke které se např. pozvánka vztahuje, je opět dobré věc dobře promyslet. U měsíčníků nemáte moc na výběr, u deníků je vhodné uveřejnit pozvánku cca dva dny před akcí, při větší prodlevě už lidé na věc zapomínají.

S komunikací s médii nebo propagací vašeho oddílu vám mohou pomoci regionální mediální zpravodajové Junáka. Kontakty na ně najdete na stránce www.skaut.cz/propagace. Na stránkách najdete mj. také podrobnou instruktaž k tomu, jak psát tiskové zprávy pro média apod.

Hledáte-li způsob, jak vůbec o skautingu s médii komunikovat, nalistujte kapitolu Jak mluvit a psát o skautingu, str. 45.

POZVÁNKA

pro děvčata ve věku 7 - 11 let do skautského oddílu Berušek. Přijďte se podívat i s rodiči na naše první akce v novém školním roce:

Oddílová schůzka - čt 6. 9. 2007, 16:00 - 17:00, ve skautské klubovně (Malá 194)

Hrátky v přírodě - so 8. 9. 2007, 14:00 - 17:00, sraz také u klubovny

Více informací Vám rádi poskytneme na čísle **605 301 033** (Dana Albrechtová), nebo na <http://okenko.jinak.cz>.

Přijďte, a poznejte skauting neboli hodnoty, kamarády a zážitky na celý život!
Těší se na Vás vedení oddílu Berušek.

NOVÉ MĚSTO N

Ukázka článku o jedné věci, ale pro různé čtenáře:

Skautské světlušky a vlčata u nás v Hronově

Verze pro děti:

Ahoj,

chodíš právě do první nebo do druhé třídy? Pak se i ty můžeš stát součástí party dobrých kamarádů. Využij příležitosti se s námi po celý rok dobře bavit. Předved' kamarádům, co právě tobě jde nejlépe. Staň se s námi na chvílku třeba Harry Potterem nebo se vydej zachránit krále... Scházet se budeme každý týden na dvě hodiny. Občas podnikneme dobrodružnou výpravu a v létě pojedeme na tábor. Program budeme mít věru pestrý. Přijď mezi nás. Na první schůzku s sebou prosím vezmi mamku nebo tatku.

Verze pro dospělé – rodiče:

Milí rodiče možných světlušek a vlčat,

nabízíme vašim dětem společenství protkané hlubokými mezilidskými vztahy, příležitost se smysluplně bavit a žít zajímavě a zábavně.

Spolu s vámi jim chceme pomáhat rozvíjet se a naučit je se o sebe postarat. Pomůžeme jim vydat se dobrým směrem a získat řadu dovedností, které se jim v životě hodí. Budou žít naplno a i ve vývojovém období, kdy jsou tak zranitelní, budou mít dobré kamarády. Přijďte se k nám podívat.

První schůzka i s rodiči se uskuteční v pondělí 10. září v 16 hodin v prvním patře Sborového domu ČCE, tj. Českých bratří 181 v Hronově – růžová budova naproti internátu hotelové školy na Chocholouši. V tomto domě právě dokončujeme budoucí skautskou klubovnu a těšíme se na vás. Nemůžete-li se dostavit na první schůzku, stačí nás kontaktovat a dohodnout se individuálně.

Jana Kittová, Inka Hejčmanová

Grafický manuál Junáka

Pro různé výstavní a prezentační panely určené pro komunikaci s veřejností je možné a vhodné využít grafickou podobu odpovídající oficiálnímu vizuálnímu stylu Junáka. Kompletní grafický manuál Junáka je ke stažení na www.skaut.cz/nabory.

VÝVĚSKA

Dnes už je nejspíš nepoužívá tolik oddílů jako dřív, ale přesto zůstávají jedním z mála prostorů, kde se skauti ve svém městě prezentují.

Pro další uvažování je důležité říct si, **pro koho** je vývěska určena. Někde je to totiž skutečně prostor pro komunikaci se širokým okolím, jinde je to interní záležitost oddílu či střediska, kde se točí informace pro jejich členy.

My se přirozeně zaměříme na první možnost – **vývěska určená veřejnosti**, která má informovat o naší činnosti a případně pomoci získat nováčky do oddílů. Věci, na které **je třeba** při tvorbě takové vývěsky či výlohy **pamatovat**, by se daly shrnout do následujících bodů:

- ▶ všechny zveřejněné informace musí být **aktuální**
- ▶ velmi často ve vývěskách **chybí kontakt** na oddíl, tedy tel. na vedoucího, adresa klubovny, termíny schůzek, webové stránky oddílu apod. Nezapomínejme, přicházíme tak o nováčky, podporovatele aj.
- ▶ **neprehánějme to s texty** – jen málokdo se pustí do louskání jedné hustě popsané stránky. Snažme se o texty stručnější a údernější.
- ▶ **nadpisy textů** by měly být **výrazné** obsahově i graficky, takové, které přitáhnou pozornost
- ▶ použijeme **hodně fotky**. Ale pozor na jejich výběr. Musí být zajímavé, atraktivní, dostatečně **velké** (velikost nejméně 10×15 cm, ale raději větší). Lepší jsou tři velké fotky než šest malých. Představte si, že jste náhodným kolemjdoucím, který prochází kolem vývěsky. Jeho oko zachytí zpravidla právě jen fotky. A když ho zaujmou, pravděpodobně se zastaví, přečte si něco víc. Nezapomínejte také na popisky fotek, které se nemusí držet jen strohému informačního sdělení, ale dají se pojmout zajímavě.
- ▶ nebojte se ve vývěsce pochlubit se svými úspěchy (postavili jsme a otevřeli dětské hřiště), výsledky práce (vyrobili jsme vánoční přání pro lidi z domova důchodců, vlastními silami jsme si vymalovali klubovnu apod.) a tím, co umíte (např. ukázky rukodělných prací).
- ▶ zaměříme-li se na **grafiku vývěsek** či prezentací, potřebné informace a podklady najdete na CD Grafický manuál 2, jehož součástí je také Manuál jednotného vizuálního stylu Junáka.

Ani pokud je vývěska určena jako informační prostor pro vnitřní potřebu oddílů, neměli bychom zapomínat na to, že kolem ní chodí i veřejnost. A i to, jakým způsobem a jaké informace si prostřednictvím tohoto prostoru předáváme, ukazuje, co a jak v oddílech děláme, jak kvalitní je naše činnost. Leckteré výše uvedené doporučení lze využít i zde.

Komunikace s rodiči

Rodič není soupeř, kterého je třeba porazit, ale partner, se kterým budujeme přátelský vztah.

K tomu, abychom nováčky úspěšně dovedli z náborové akce až do oddílu a později snadněji překonávali některé obtíže (spojené např. s docházkou), je dobré **získat hned od počátku na svou stranu** i jejich rodiče. V této kapitole najdete základní nástín toho, kde a jak lze s rodiči nováčků komunikovat, na co při tom rozhodně nezapomenout a co naopak raději vynechat.

Je zřejmé, že **velký význam má komunikace s rodiči zejména u mladších dětí**. Nicméně následující kapitola se vyplatí číst i v případě, že k vám do oddílu přichází zpravidla už děti starší – ve věku skautů a skautek, i zde může mít přístup rodičů, jejich informovanost a další věci velký vliv na to, zda se jejich dcera/syn – nováček stane dlouhodobým členem vašeho oddílu.

PRVNÍ KONTAKT S RODIČI NOVÁČKA

Do prvního kontaktu můžeme s rodiči přijít při různých příležitostech:

- ▶ Při samotném **náboru** – ve školní družině, školce, na rodičovské schůzce, na akci pro veřejnost apod.
- ▶ **V klubovně** – na náborové, ukázkové schůzce nebo na klasické schůzce, kam přichází nový zájemce např. na základě informace na vývěsce.
- ▶ Při osobní **návštěvě** poté, co do oddílu přišel nováček sám.

K prvnímu kontaktu může dojít na základě

1. Naši iniciativy – oslovujeme rodiče např. ve školní družině, kde jsme dělali nábor a jejich dítě projevilo zájem o skautování

V takovém případě zpravidla vůbec **nevíme**, na jakého rodiče narazíme – zda bude vstřícný a naši nabídku rád přijme, zda bude spíše váhavý a bude čekat, s čím přijdeme, nebo zda nás bude spíše rovnou odmítat.

Pokud jsme ještě před oslovením rodiče měli možnost komunikovat s dítětem, můžeme už z jeho chování vytušit, jaké reakce lze očekávat od rodičů. Může se zmínit mezi řečí, že neví, jestli mu to mamka dovolí, nebo se naopak vyjádří v tom smyslu, že táta chodil taky do skauta a určitě mu to dovolí. Ať je náznak ze strany dítěte jakýkoliv, nelze se na něj vždy plně spolehnout a je třeba být připraven na všechny možné reakce rodičů.

Při takovém prvním setkání chceme

- ▶ navázat prvotní kontakt a podat nejzákladnější informace (kdo jsme, co tu děláme, proč je oslovujeme)
- ▶ poskytnout rodičům relativní dostatek času na přípravu otázek a zaujetí postoje atd.
- ▶ zjistit počáteční postoj rodičů
- ▶ informovat rodiče o další aktivitě (např. pozvánka na náborovou schůzku do klubovny, domluva osobní návštěvy podle jejich přání)
- ▶ potvrdit si předběžný souhlas rodiče např. s účastí na náborové schůzce nebo dodáním dalších informací do schránky apod.

Tipy pro oslovování rodičů ve školní družině

- Připravte si stůl, kde budete mít rozložené propagační materiály Junáka, oddílu apod. Ten jednak upozorní rodiče, že se v družině něco děje, a jednak ho možná pomůže zdržet na místě ve chvíli, kdy se mu zrovna nemůžete věnovat (mluvíte např. s jiným rodičem).
- Pohlídejte si, aby vás na celou věc bylo dost. Pokud se totiž rodičům věnuje např. pouze jeden z vás, někteří rodiče mu nutně utečou pod rukama, protože zrovna povede rozhovor s rodičem, který přišel dříve. Je lépe vždy jeden hovor ukončit, než v jeho půli do něj zatahovat dalšího účastníka-rodiče.
- Dejte rodičům čas, aby si zavolali své dítě, do té doby ho zbytečně neobtěžujte. Do hovoru se pusťte ve chvíli, kdy rodič na své dítě čeká.
- Pokud si s dětmi někdo z vedoucích hraje např. dále od budovy, budete mít víc času na komunikaci s rodičem, než dítě přiběhne.
- V ruce mějte připravené letáčky o oddílu, které můžete rodiči vždy předat. Je dobré mít na letáčku mapku, kde najdou klubovnu.
- Když za rodičem přijde dítě, zapojte ho také do hovoru. Zeptejte se ho, jak se mu program líbil, jestli by si ho chtěl zopakovat a jestli se tedy nechce přijít podívat na některou vaši schůzku.

Flek

Rozhovor s rodičem ve školní družině může vypadat třeba takto:

„Dobrý den, jmenuji se XY a jsem vůdcem oddílu X tady ve městě Y. Dnes jsme tady v družině předváděli ukázkou z naší činnosti a váš syn (je vhodné používat již přímo jméno dítěte) o naši činnost projevil zájem a chtěl by se podívat na naše schůzky.“

Dále vůdce nabídne rodičům setkání v termínu a místě nejvhodnějším pro obě strany. *„Pokud by Vám to vyhovovalo, chtěl jsem se zeptat, jestli bychom se mohli někde sejít a vysvětlit všechno, co Vás bude zajímat. Mohl bych se zastavit třeba přímo u Vás doma, nebo jinde, v čase, který se Vám nejvíc hodí, abych Vás příliš nezdržoval.“*

V případě souhlasu rodičů postupujeme následovně. Na kontaktní lístek si zapíšeme telefon, adresu a dohodnutý termín setkání s nimi. Setkání naplánujeme na některý z nejbližších dnů.

Jarus

2. Iniciativy dítěte nebo rodiče samotného – rodič s dítětem přijde na základě letáku na schůzku nebo se začali zajímat o oddíl na velké prezentační akci v městském parku

Tato varianta je pro nás samozřejmě **příznivější**, ale často bohužel ne tak častá, jako předchozí. Oproti cílům setkání v předešlém případě nám v zásadě odpadá zjišťování postoje rodiče a jeho případného zájmu či nezájmu. Nic to ale nemění na tom, že bychom se na toto setkání měli také dobře připravit, rozmyslet si, jaká jsou ta nejdůležitější sdělení, která bychom měli podat apod.

Možné chyby při prvním kontaktu s rodiči

Zavalení informacemi

Pokud rodičům cokoli sdělujeme, je rozumné předem si připravit informace a způsob jejich podání. Např. při osobní návštěvě rodičů nebo na náborové schůzce podáváme poměrně obsáhlé informace, ale přesto se rodiče po našem odchodu nemusí cítit unaveně jako horník pod závalem. Pokud jsou informace podstatné, srozumitelné, objektivní a příjemně „naservírované“, rodič se po našem odchodu cítí obohacen a těší se na další spolupráci.

Zastrašení

Ve snaze přiblížit život ve skautském oddíle vyprávíme radostně např. o nočním přepadu tábora, aniž si uvědomujeme, že rodiče jsou (při pomýšlení na to, že jejich dítě stojí samo o půlnoci někde na hlídce) vylekáni natolik, že raději nebudou dítě pouštět ani na výpravy, natož na tábor.

Lámání

Pokud se setkáme s neochotným či odmítavým postojem ze strany rodičů, měli bychom ho respektovat a nesnažit se je dále přesvědčovat o „naší pravdě“ a správnosti skautingu. I v této chvíli bychom neměli zapomenout poděkovat za jejich čas a ochotu k rozhovoru.

BLIŽŠÍ (DRUHÝ) KONTAKT S RODIČI NOVÁČKA

Předpokládejme zde, že se nám vedle dítěte podařilo vzbudit zájem rodičů a že se s nimi nyní setkáme znovu na náborové schůzce nebo např. při osobní návštěvě u nich doma.

Pokud toto setkání realizujete v klubovně, postarejte se o to, aby také tento **prostor vypovídal to nejlepší** o vašem oddíle, činnosti atd. Klubovna by měla být uklizená, mělo by z ní dýchat, že to v ní žije a že je to domov oddílu. To znamená, že by zde měly být věci, které o činnosti vypovídají, a ideálně, které lákají k bližšímu prozkoumání, prohlédnutí.

Nachystejte si v části klubovny stůl s kronikami, fotografiemi, výrobky z činnosti apod. Ušetřete si tak nepříjemné chvílky, kdy se rodiče do klubovny trousí a čekají na sebe navzájem, až se sejdou a až schůzka začne. Takhle si mohou společně s dětmi prohlédnout zajímavé materiály, které jim navíc zase napoví víc o tom, co mohou od oddílu očekávat.

Jaké informace by rodiče měli dostat

Opětovné představení sebe popř. ostatních přítomných, důvod setkání

Ačkoliv vás už možná většina rodičů viděla, je dobré se znovu představit, říct, kdo jste (vedoucí oddílu apod.) a představit také další přítomné členy oddílové rady. Opět platí, že by tu kromě vedoucího oddílu neměl chybět rádce družiny, kam nováčci budou zařazeni a další. Je také dobré říct něco ve smyslu *„rádi bychom vám dnes pověděli něco víc o tom, kdo jsou skauti, jak vypadá činnost v oddíle, jak náš oddíl funguje a další informace pro vás důležité...“*

Zkuste po úvodním představení položit otázku „co víte o skautech?“. Podobná otázka na úvod může posloužit jako jakási základní navázání interakce a vzájemné komunikace a stejně tak je to pro nás možnost zjistit, jaké informace už rodiče mají a co je třeba vyjasnit. *Jarus*

Co je skauting a co skauti dělají

K přípravě tohoto bodu vám pomůže kapitola Jak mluvit a psát o skautingu, str. 45 a popř. propagační materiály, které nabízí ústředí (viz str. 49). K ruce je také možné vzít si Chartu českého skautingu, která vám může pomoci najít vhodná slova.

Až budete rodičům skauting představovat a mluvit o tom, co se děti ve skautingu učí a jaké dovednosti a schopnosti zde získávají, nezapomeňte rodičům zdůraznit také to, že všechny výše zmíněné věci chceme děti učit ve spolupráci s rodinou, školou apod. Někdy máme tendenci tvářit se, že jediné my jsme ti, kteří děti těmto věcem učí, což není pravda a rodiče mohou být na podobné sdělení právem citliví.

Rozárka

Informace k vašemu oddílu

Sem patří základní představení, tzn. pro koho je oddíl určen, jak dlouho funguje, jaká je jeho struktura, zda je na něco zaměřen apod. Přidat můžete také podrobnější představení vedoucích oddílu (profese, kvalifikace, zkušenosti apod.).

Navázat mohou informace o fungování oddílu – tzn. kdy jsou schůzky, výpravy, jak jsou o nich rodiče informováni, jaký pořádáte tábor, jaké jsou finanční nároky na činnost v oddíle popř. na vybavení atd.

Je dobré pozvat rodiče na akce oddílu (schůzky i výpravy). Pozvání sice asi využije velmi malá část z nich, ale je to z naší strany vstřícné gesto, že chceme být vzájemnými partnery a nechceme nic tajit.

Doplnění kontaktů a informací o dítěti

Do předem připraveného formuláře předběžně přihlášky dítěte si zaznamenáme všechny dostupné kontakty na rodiče i dítě (adresa, telefony, e-mail...) dále datum narození, zdravotní omezení a komplikace, užívání léků, jak bude dítě docházet na a ze schůzek a jiná závažná sdělení. Rodičům předáme všechny dostupné kontakty na nás alespoň v rozsahu informací, které jsme získali od nich.

Leták pro rodiče – určen všem rodičům, které na své náborové akci oslovíte

Nezapomeňte na důležitou informaci – kde a kdy bude sraz na první schůzku. Pokud se toto setkání s rodiči nekoná přímo v klubovně, je třeba vysvětlit, kde se klubovna nachází a najít takové na sraz takové místo, které najdou všechny děti (např. před školou).

Otázky, volná diskuse

Na konec setkání byste měli nechat prostor pro otázky rodičů popř. volnou diskusi o všem, co z rozhovoru vyplyne. Podobné povídání nakonec velmi pomáhá k vzájemnému bližšímu seznámení, prolomení ledů a budoucí lepší komunikaci.

Jaké materiály si na setkání připravit

Shrnutí informací o oddíle

Na setkání rodiče dostanou velké množství informací najednou a je pravděpodobné, že by si je jen těžko zapamatovali. Proto je vhodné mít pro rodiče připravený **písemný souhrn alespoň těch nejdůležitějších informací k oddílu** a ty jim pak dát s sebou. K nim je dobré přidat např. **kalendář oddílových akcí**, popř. další materiály, které jsou v oddíle standardně k dispozici.

V oddíle vydáváme informační občasník pro rodiče „Zprávičky domů“, skrz který komunikujeme v průběhu roku mimo schůzky s rodiči. Jedno číslo – Speciál – máme připravené právě pro rodiče nováčků, najdou v něm všechny důležité informace týkající se oddílu. Když děláme nový nábor, jen aktualizujeme to, co je třeba. Zároveň tak rodičům představíme jeden ze způsobů komunikace s nimi v průběhu celého roku.

Rozárka

Dalším materiálem, který rodičům můžete nabídnout, jsou oficiální propagační a informační materiály Junáka, což může být např. výroční zpráva (stejně tak můžete mít k dispozici výroční zprávu střediska), letáky pro rodiče aj. Více informací o těchto materiálech najdete na str. 49.

Abyste schůzku s rodiči oživil, připravte si prezentaci oddílu proloženou fotkami z činnosti. Tu pak promítejte v průběhu schůzky. Pro vás to může být dobré vodítko pro to, jaké informace chcete sdělit, pro rodiče pak dobrá doplňková informace včetně ukázky činnosti na fotografiích. Jinou variantou je připravit si pouze prezentaci z fotografií, doplněnou např. hudbou nebo vhodným komentářem, a tu pustit někdy v průběhu schůzky.

NEZAPOMÍNEJTE NA RODIČE

Pokud se vám podaří oslovit děti i rodiče a naberete do oddílu nováčky, nezapomínejte, že ještě nemáte vyhráno. Tak jako je nutné věnovat zvláštní péči nováčkům samotným, jak si povíme v další kapitole, tak je nutné **věnovat nutnou péči také jejich rodičům**, a to i později, až se z nováčků stanou stálí členové.

Myslete tedy na to, že

- ▶ by rodiče stále měli **být informováni** o dění v oddíle
- ▶ by měli **včas** dostávat všechny potřebné informace
- ▶ byste se s nimi měli čas od času **setkat osobně**
- ▶ byste je měli alespoň občas **pozvat** na oddílové akce popř. pro ně uspořádat nějakou akci speciální
- ▶ byste jim měli čas od času **poděkovat** za dobrou spolupráci

Péče o nováčky

BEZPROSTŘEDNĚ PO PRVNÍM SETKÁNÍ

Jak už bylo psáno výše, už když děti oslovujete poprvé ve škole, na akci pro veřejnost nebo jinde, musíte mít rozmyšleno, co bude následovat, kam děti, potažmo jejich rodiče, posléze pozvete, aby se o vašem oddíle či středisku dozvěděli více.

Co může následovat po prvním kontaktu

Náborová / ukázková schůzka

Jde o schůzku pořádanou speciálně pro oslovené nováčky, zpravidla je určena pro **děti i jejich rodiče**. Pozvánku na ni najdou děti i rodiče na informačním letáku, který dostanou např. ve škole na náborové akci.

Je vhodné načasovat tuto schůzku **co nejdříve po školním náboru**. Při delší prodlevě hrozí, že nadšení z dětí vyprchá, na nábor zapomenou a nepřijdou.

Jako ideální uspořádání náborové schůzky se osvědčilo rozdělení na **část pro rodiče a část pro děti**. Dětem se mohou věnovat vedoucí nebo rádeci, kteří byli na náboru ve škole a s dětmi se tedy už znají. Prohlídnou si klubovnu, hrají společně hry apod.

S rodiči by měl komunikovat vedoucí oddílu, který jim dá základní informace o oddílu a všem potřebném (podrobněji viz kapitola Komunikace s rodiči). Je dobré, pokud mohou rodiče např. do vedlejší místnosti nebo z okna vidět, že o jejich dítě je dobře postaráno a že se dobře baví.

Osvědčilo se nám pozvat na náborovou schůzku také děti z oddílu, aby v případě, že přijde nováčků málo, program neztroskotal na nízkém počtu dětí.

Je prima, když hned na první akci získá nováček k oddílu nějaký vztah – může třeba něco drobného dostat, může dostat přezdítku nebo si může zažít alespoň malý úspěch.

Maho

Klasická schůzka

Na letácích můžete nováčky pozvat také na vaši standardní schůzku v pevný termín. Zde je však nutné počítat s tím, že nováčci mohou přijít (sami nebo s rodiči) a že je nutné se jim věnovat. Na schůzku by tedy měl být připraven takový program, do kterého se nováčci mohou bez problémů zapojit. Také by zde mělo být více lidí z vedení oddílu, aby se někdo mohl věnovat rodičům apod.

Návštěva v rodině

Pokud se setkáte s rodiči např. ve školní družině nebo pokud se vám podaří získat na rodiče kontakt přímo od dětí, je možné domluvit si s nimi osobní návštěvu. Je to způsob proaktivní, kdy nečekáte, že děti a rodiče přijdou za vámi, ale jdete vy za nimi. Nabízí se vám tak prostor pro osobní seznámení, představení skautingu a vašeho oddílu v širších souvislostech apod.

Výprava pro děti s rodiči

Některé oddíly pořádají také jakési ukázkové výpravy. Tato forma může být úspěšná spíše v místech, kde je nabídka volnočasových aktivit nebo akcí pro rodiny s dětmi omezená (např. menší města, obce) a kde lidé rádi využijí vaši nabídky.

Speciální akce

Školní nábor můžete propojit také s pozváním na speciální akci pro nováčky. Může to být třeba hra v okolí klubovny motivovaná aktuálním oblíbeným dětským motivem, příběhem, filmem apod. Ideální je, když se na přípravě podobné aktivity podílí členové oddílu, a hráči – potenciální nováčci – se na konci hry dostanou do vaší klubovny. Tam si prohlídnou, co chtějí, a dostanou od vás pozvání na příští oddílovou schůzku.

V ZAČÁTCÍCH U ODDÍLU

Stále více se ukazuje, že naším **problémem často není ani tak získání dětí na nábořech, ale zejména jejich udržení v oddíle hned na počátku**. Nováčci odchází po několika prvních schůzkách zklamaní nebo dokonce odrazení. Jejich opětovné získání je mnohonásobně těžší, než bylo to první a navíc si tyhle děti o své zkušenosti povídají se svými kamarády a my tak dostáváme punc oddílu, „kde je nuda, kde jsem musel jen makat, kde...“

Následující kapitola tedy rozhodně není ta, kterou byste měli vynechat. Napoví vám, jak se o nováčky v oddíle postarat a **jaké zázemí jim poskytnout** pro to, aby neutekli, ale stali se stálými a dobrými členy vašich oddílů.

Co máme za sebou

Ve chvíli, kdy nováček přichází na první oddílovou nebo družinovou schůzku, za sebou zpravidla má:

- ▶ Účast na některé z náborových akcí, kde si hodně hrál a bavil se. Seznámil se také s vedoucími.
- ▶ Možná také účast na náborové schůzce, kde byl s rodiči. I tady si hodně hrál, možná si už prohlídnul klubovnu a poznal své rádce.

První schůzka

Úvodní schůzka a její provedení **je rozhodující** pro další rozvoj. Pokud se nám podaří nováčky dostatečně zaujmout a „vydovádět“, plní nadšení přivedou na příští schůzku další kamarády. Bude-li atmosféra schůzky vlažná, napjatá či jinak negativní, méně nadšené děti už příště nepřijdou a za nimi budou odpadávat další. Proto v prvních schůzkách budeme dětem dávat to, za čím jdou podvědomě a s radostí sami. Není nutné, aby během 14 dnů měli splněné 3 body nováčkovské zkoušky.

Cílem první schůzky je zejména to, aby se děti navzájem poznaly, ale hlavně, aby ze schůzky odcházely nadšené a s pocitem **„škoda, že je konec, už se těším na příště.“**

Čekejte na děti před klubovnou nebo alespoň hned mezi dveřmi. Sami jistě znáte pocit, kdy máte zaklepat a vejít do neznámých dveří, usnadněte tedy tuto chvíli dětem. Před klubovnou můžete společně počkat na všechny ostatní a ukrátit si chvíli drobnými hrami, které jste třeba nestačili zahrát na náboru.

Jakmile jste všichni, schůzka může začít. Pokud jsou nováčci v klubovně poprvé, **nechte jim čas na rozkoukání** a prohlédnutí prostoru. Vybidněte nováčky, ať se zeptají na věci, které neznají a které je zajímají. Mohou hádat, k čemu jsou, a starší členové (pokud na schůzce také jsou), jim mohou případně odpovídat na všetečné otázky.

Ještě než opadne zájem a dobrá atmosféra, vrhněte se do další části. Nejprve je třeba **se seznámit** (nováčci navzájem, nováčci a starší členové oddílu apod.). Seznamovacích her existuje celá řada a jistě si s nimi poradíte. Zařaďte klidně dvě – tři a kromě vzájemného představení jménem mohou zahrnovat i sdělení dalších zajímavých informací o sobě (co rád dělám, co mě nejvíce zaujalo v klubovně, kde jsem byl na posledním výletě s rodinou apod.).

Na první schůzce by neměly chybět také informace o tom, **jak to v oddíle funguje**. Je ale důležité, jakým způsobem je nováčkům podáte, ani tady by neměla chybět

přátelská atmosféra a dynamika. Otázky typu „kdy začíná a končí schůzka“, „co si na schůzky nosíme“, „jak se dozvíme o výpravě“, „jaká pravidla dodržíme“ apod. můžou nováčci třeba tahat z klobouku a vy ve spolupráci se staršími členy jim na ně odpovídáte. Podobných aktivit, které vám pomohou zábavnou formou sdělit důležité informace, jistě vymyslíte sami několik.

Následovat může **další série her a hříček**, na které děti zaručeně slyší a které je baví. Vzhledem k cíli první schůzky, který jsme si řekli zpočátku, je třeba dětem nabídnout to, z čeho mají radost, co je namotivuje a co je baví. Některé z her mohou být už ukázkou toho, jak funguje např. bodování v oddíle (pokud ho máte) nebo mohou děti zasvětit do dlouhodobé hry či legendy, kterou v oddíle máte.

Na první schůzku je toho až dost. Pamatujte, že **v nejlepším je třeba přestat**. Ukončete schůzku tak, jak je u vás zvykem, připomeňte nováčkům, kdy se zase uvidíte a můžete je povzbudit třeba k tomu, aby si příště vzali s sebou kamaráda a zažili další spoustu zábavy společně s ním. Jako motivaci můžete zmínit třeba něco z toho, co děti příště čeká a kdy vyrazíme společně na první výpravu.

Vystřihovací kartičky

*arch formátu A4 obsahuje devět
kartiček k rozstříhání a rozdání dětem*

Další schůzky, výpravy a ostatní

Po první úspěšné schůzce s nováčky by vaše „péče“ o ně měla dál systematicky pokračovat. Ani teď je nesmíte zahltit běžnou činností zahrnující plnění stezky nebo např. realizací projektů. Stále mějte na paměti, že je třeba je nejdříve dobře „zaháčkovat“ – namotivovat a seznámit se skautováním – a teprve potom je začít postupně zapojovat do všech oddílových aktivit.

ČEHO SE VYVAROVAT NEJČASTĚJŠÍ CHYBY U NOVÁČKŮ

Rychlé hození do vody

Jak už jsme naznačili dříve, nováčka je třeba do chodu oddílu, jeho pravidel a činnosti zasvěcovat postupně a promyšleně. Nejdříve by se tedy měl seznámit s ostatními, pochopit základní fungování oddílu, poznat, jak to vypadá a chodí

v klubovně, zkusit si některé oddílové aktivity atd. Hodit ho do chodu oddílu se vším všudy – bez vysvětlení, bez seznámení, bez doprovodu a dopomoci – povede téměř jistě k jeho „utopení“.

Používání cizího jazyka

Často si neuvědomujeme, že náš „skautský jazyk“ je pro nováčky nesrozumitelný a tím pádem možná taky vyvolává nejistotu a strach. Až tedy budeme mluvit o rádcích, vlčatech, bodování, finských stezkách a řadě dalších věcí, které máme v oddíle nějak specificky pojmenované, nezapomeňme nováčkům vždy vysvětlit, co to znamená a o čem je řeč.

Velká sousta

Jsmo zvyklí ujít za výpravu např. 10 km. Je pro nás normální hodinu hrát lakros a baví nás to. Nováček je na tom ale úplně jinak. Možná nikdy nešel dál než do města a zpátky. Možná není zvyklý sportovat a rychle se unaví. Nejspíš taky nikdy nenesl na zádech batoh s věcmi na dva dny... I tady by měl nováček dostávat všechno postupně, po menších soustech. První výprava s nováčky by tedy měla být přizpůsobena jim a ne zbytku oddílu. Velmi často slyšíme od dětí, které z oddílu záhy odešly, že byly na jedné výpravě a tam celou dobu jen šly a hrozně je pak bolely nohy.

Zastrašení

Představte si, že jste malým nováčkem a v rámci vyprávění o chodu oddílu a o tom, co tu můžete zažít, uslyšíte mimo jiné: „*Na táborech máme noční hlídky – to sami hlídáte tábor uprostřed lesa. Nedávno jsme byli na putáku a každý den jsme ušli X kilometrů. A na tamté výpravě si kluci dělali na ohni oběd, jenže převrhli kotlík a byli celý den hladý...*“

Jak by vám bylo? Nebáli byste se trochu? Vždyť v noci jste v lese ještě nikdy nebyli a ještě navíc sami na hlídce.

Ve snaze přiblížit naše zážitky a děti tak motivovat mluvíme někdy nevědomky tak, že děti spíše než co jiného vyděsíme. Poslouchejme tedy naše vyprávění ušima nováčka a podle toho jej upravme.

PONÁBOROVÝ LAVINOVÝ EFEKT – NEPŘEHLÉDNĚTE!

Na závěr kapitoly o nováčcích chceme zdůraznit ještě jednu důležitou věc. Pokud se vám podaří nadchnout a udržet nováčky, získáváte tím jedinečný potenciál oddíl ještě dále rozšířit. **Naděšený nováček totiž rád přivede svého kamaráda** nebo kamarády, se kterými chce vše zajímavé v oddíle zažívat. A tuto úžasnou službu vám mohou prokázat dokonce i děti, které třeba v budoucnu zjistí, že skauting není to pravé pro ně, a z oddílu odejdou. Jejich kamarádi totiž mohou zjistit pravý opak a stanou se v budoucnu pevnou součástí vašeho oddílu.

Jak mluvit a psát o skautingu

Ať už zvolíme jakoukoliv podobu pro nábor nováčků, asi u žádné z nich se nevyhneme tomu, že někomu budeme povídat o skautingu, vysvětlovat, co to vlastně je a proč je dobré se stát skautem. Protože podobné povídání není úplně jednoduché, jakkoliv se to na první pohled může zdát, předkládáme vám následující text, který vám s vedením podobného rozhovoru nebo psaním článku může pomoci.

CO JE TO SKAUTING

Popisů a definic skautingu je mnoho, ale to situaci vůbec neulehčuje. Ono běžně užívané „životní styl“ může být pravdivá, přesto ale nevhodná informace pro rodiče potenciálních nováčků. Nejsou-li ze skautských rodin, v lepším případě nebudou vědět, co si představit, v horším případě je to rovnou vyděsí.

Důvody, proč hledat volnočasovou aktivitu pro dítě, mohou být různé: aby si odpočalo od školy, získalo praktické dovednosti, komunikační dovednosti, kamarády, aby se nebláskalo po ulicích... Kolik rodičů však řekne, že chtějí, aby jejich dítě našlo svůj životní styl? Zní to tvrdě, ale ocitli jsme se na trhu – na jednom z nejsurovějších trhů vůbec – na poli zábavy. Nekonkurují nám Pionýři nebo Tomíci. Konkurují nám počítače, filmy, televize, hudební vydavatelství, nakladatelé knih... Před sto lety byl skauting skoro jedinou možností, jak trávit volný čas. Dnes je jednou z tisíců možností.

Podobně neúčinné jako „životní styl“ jsou sousloví typu „skauting je hra“ nebo „skauting je výchova“. Určitě jsou pravdivá..., ale zároveň jsou hrozně nicneříkající. První vlastně znamená jen tolik, že skauting je zábavný formou. O co se hraje, kdo hraje a s kým, co je smyslem hry – to všechno zůstane příjemci sdělení utajeno. U výchovy platí podobné – kdo, koho, jak a k čemu vychovává – tedy stěžejní věci zůstávají skryté.

NA SKAUTINGU JSOU PODSTATNÉ DVĚ VĚCI

1. že je promyšleným systémem výchovy a sebevýchovy
2. vede k sdíleným hodnotám lidství (mezilidské vztahy, fér jednání, pomoc druhým, práce na sobě, pokora vůči tomu, co nás přesahuje).

To je skauting v nejstručnější a nejstřízlivější definici. Nezní to jako reklamní slogan. Hodí se asi do vědeckých prací, hodí se do vůdcovského zápisníku, ale nehodí se jako sdělení pro lidi, kteří o skautingu nic nevědí. Na rozdíl od nás, kteří známe skauting „zevnitř“, veřejnost si přitom nevybaví spoustu legrace a zábavy při hrách, pevné kamarádské vazby v družině, věrný vzdor skautů v těžkých historických obdobích ani slova slibu... Chybí emoce, vztah. Emoce a vztahy ke skautingu patří. Emoce a vztahy patří i k reklamě. Víme-li, co je pro skauting důležité, zkusme napsat reklamní sdělení a využijme emoce. Emoce pravdivé a skutečné. Emoce, které nepopřou ani nezastřou smysl věci.

Výroční zpráva Junáka – vhodná na jednání s řediteli škol, na úřadech; ale i pro zvědavé rodiče

KONCEPT PARTA A PŘÍLEŽITOST

Dokud se neshodneme na tom, jak jednoduše mluvit o skautingu na veřejnosti, dokud při každé příležitosti nezazní stejná klíčová sdělení, nebudeme v komunikaci o skautingu úspěšní. Vedoucí na schůzce rodičů, mediální manažer kraje, vůdce střediska při otevření skautské výstavy, ale i děti, když budou vyprávět o skautingu spolužákům – ti všichni by měli, třebaže jinými slovy, sdělovat o skautingu totéž. Také všechny články, výroční zprávy, fotografie nebo filmy – všechno, co od nás „jde ven“ – má-li to skautingu pomáhat – mělo by odrážet stále totéž klí-

čové sdělení. Méně podstatné je, jaké ono sdělení bude. Zásadní je, abychom ho svými slovy, jednáním atd. všichni potvrdovali.

Klíčové sdělení: SKAUTING – PARTA A PŘÍLEŽITOST

Nejjednodušší vyjádření toho, co je skauting. Umožňuje leccos si představit, zahrnuje nejrůznější aspekty skautské činnosti, ale zdůrazňuje dvě nejdůležitější:

Skauting = přátelé, kamarádi, společenství.

Skauting = příležitost rozvíjet se; žít naplno, zábavně a zajímavě; pomáhat věcem kolem sebe k rozvoji; hledat směr pro svůj život; tvořit lepší svět tím, že vezmu vlastní život do svých rukou.

Navržené klíčové sdělení je jednoduché, snadno pochopitelné, dobře zní a je snadno rozřikatelné do podrobnější podoby. Výhodou je, že je srozumitelné a svým obsahem přitažlivé pro dospělé, i pro děti:

Sdělení pro děti:

- ▶ parta kamarádů
- ▶ příležitost dobře se bavit, nenudit se
- ▶ příležitost prožívat nevšední zážitky, příležitost se pochlubit
- ▶ příležitost uplatnit se – záleží na tobě, na tom, co si myslíš, co děláš, co chceš
- ▶ příležitost být v celosvětovém společenství
- ▶ atd.

Sdělení pro rodiče:

- ▶ parta kamarádů, společenství lidí, mezilidské vztahy
- ▶ příležitost bavit se smysluplně
- ▶ příležitost získat důležité sociální dovednosti
- ▶ příležitost získat praktické dovednosti do života
- ▶ příležitost být součástí celosvětové organizace
- ▶ atd.

Parta a příležitost. Dobrá parta a dobrá příležitost. Dvě slova, která by měla okamžitě vyskočit, máme-li – kdokoli z nás – mluvit o skautingu. Měli bychom je opakovat, kdykoli máme příležitost něco nějak sdělit veřejnosti, ať už píšeme popisky pod fotky na nástěnky nebo mluvíme do rozhlasového mikrofonu. Parta a příležitost. Budeme-li mít v hlavě tuhle dvojici, dokážeme o skautingu smysluplně hovořit 20 sekund i dvacet minut.

PARTA A PŘÍLEŽITOST V PRAXI

Skauting, to jsou dvě základní věci – dobrá parta a dobrá příležitost. Jednak skupina lidí, přátel, kamarádů – jednak příležitost žít život dynamicky, zaujatě a smysluplně. Skauting je celosvětově největší výchovné hnutí pro děti a mladé lidi.

Umožňuje jim žít a dělat věci společně a staví před ně příležitosti, které jsou zároveň zábavou, hrou – a zároveň způsobem, jak poznávat nové věci.

Skauting dává do života řadu sociálních dovedností – schopnost mluvit před lidmi a schopnost naslouchat, schopnost být otevřený vůči druhým, schopnost spolupracovat, schopnost rozhodovat se – i brát v úvahu zájmy svého okolí. Skauting učí umět se o sebe postarat, brát život do vlastních rukou, převzít odpovědnost za to, co se se mnou a s mým životem děje. Ve skautingu se lidé učí hledat smysluplnost toho, co dělají – kam nasměrovat svůj život a proč. Skauting je příležitost vstoupit do dospělosti jako člověk, který ví o svých kvalitách i o tom, proč nebýt sám, proč být součástí týmu. Člověk, který ví, co chce, a aktivně za tím jde. Člověk, který může být pilířem společnosti.

Ve skautingu si člověk sáhne na GPSku i foťák, učí se dělat reportáže, slaňovat skály, vařit i sjíždět vodu na raftech. Ale to není důležité. Důležité je, co se člověk učí mimochodem přitom – že má cenu se o něco snažit. Že má cenu se zapojit. Že má cenu spolupracovat. Že má cenu být součástí věci, ne pozorovatelem... Na skautingu je důležité to, že nejste sami, a to, že nejste pasivní – příležitost a parta, parta a příležitost.

Více o tom, jak o skautingu mluvit a psát nebo jak se o něm mluví a píše v médiích, můžete najít na internetových stránkách www.skaut.cz/propagace.

Udělejte si sami nebo s lidmi z oddílu, kteří vám budou pomáhat s nábořem, malé rétorické cvičení: Představte si, že stojíte před rodičem potenciálního nováčka a máte jej během třiceti vteřin přesvědčit, proč by mělo jeho dítě u vás začít skautovat. Zkuste si to. Zpočátku to není vůbec snadné, ale takový nácvik bude velmi užitečný.

Varianta č. 2: Zkuste to samé, ale tentokrát s představou, že stojíte před samotným nováčkem, kterého chcete získat.

Propagační materiály Junáka

Ústředí Junáka a TDC vám nabízí řadu materiálů, které se vám pro náborů mohou dobře hodit. Jejich základní přehled a popis najdete v této kapitole.

Nabídka propagačních materiálů TDC se průběžně mění. Toto je aktuální souhrn z června 2008, na skautské křižovatce a v e-obchodě TDC najdete jejich aktuální nabídku.

Všechny propagační materiály seženete na www.skaut.cz/jobchod (kategorie Propagační materiály).

Letáky pro rodiče

Základní dokument určený rodičům dětí, který je seznámí s tím, jak to v Junáku chodí, pro koho je určen, kdo se o jejich děti bude starat, co všechno Junák nabízí a jaké jsou jeho základní výchovné metody a hodnoty. Leták má rozměr A3, je složený na A5, oboustranný, celobarevný. Je určen všem rodičům, které na svých náborových akcích oslovíte. Letos projde aktualizací.

Plakáty

Plakáty tiskne TDC každoročně v nové variantě. Momentálně je možné objednat si tyto dva druhy:

Plakáty formátu A2
s možností doplnění
vlastního textu (kontakt,
pozvánka na akci)

Plakáty s motivem mapy

Plakáty formátu A2 s motivem lesa a jachty, které obsahují volné místo na dopisání kontaktů na váš oddíl, středisko či na vaši akci. Kampaň je zaměřena především na oslovení rodičů, ústřední slogan „Nechte své dítě vyrůst ve skautu...“

Plakáty raft a jeskyně

Zároveň můžete používat plakáty z kampaně minulé – „Pouze když jsi připraven“. Jsou vhodné naopak k oslovení dětí, formát A4.

Propagační pohledy

Pohlednice s motivy kampaně „Připraven na velké věci“. Jsou k dispozici ve třech variantách. Na rubu najdete fotografii Václava Havla a krátký odstavec, co jako bývalý český prezident a bývalý vodní skaut říká o skautingu. Kromě toho ještě kontakt na oficiální web a linku s informacemi o nejbližším skautském oddíle. Zbytek pohledu poskytuje dostatečný prostor pro doplnění nějakého vlastního sdělení např. kontakt na oddíl nebo pozvání na nábor ve školách, na akci pro veřejnost ve městě apod. Při propagační akci se přímo nabízí použít je jako pozvánku, která se několik dní předem roznese do schránek v okolí.

Pexesa

Na obrázcích pexesa Saurik a jeho dinosauří kamarádi provádí různé zajímavé činnosti, na které se mohou těšit děti po vstupu do skautského oddílu... Na pexesech je také dostatek prostoru pro dopisání (nejen) kontaktních informací o vašem oddíle. Vzhledem k jejich trochu vyšší ceně je vhodnější podarovat jimi spíše vážné zájemce a nováčky v oddílech, nebo jimi ocenit vítěze vašich soutěží.

Samolepky

Naopak samolepka jsou drobnost, kterou můžete darovat každému dítěti, které oslovíte při náboru ve školách nebo které navštíví vaši akci pro veřejnost. Moti-

vem sedmi druhů samolepek je postavička z oblíbeného comicsu Saurik a cizinec v časopise Skaut. Samolepky jsou u dětí velmi oblíbené.

Vystřihovací kartičky

Kartičky jsou pomůckou při drobných hříčkách pro děti např. během náboru v družině. Arch formátu A4 rozstříhajte na devět kartiček, na kterých děti najdou vždy drobný úkol nebo šifru, na druhé straně fotku se zajímavou činností, kterou mohou zažít ve skautském oddíle.

Náramky

Stále oblíbené mezi dětmi i dospělými jsou silikonové náramky. V nabídce TDC je 25 druhů náramků různých barev i motivů, mezi nimi dokonce i náramky svítící ve tmě. Připravuj se i další drobné „nepapírové“ propagační předměty, budete o nich včas informováni na skautské křižovatce.

Odznáček s logem Junáka

Propagaci skautingu a následně i vašeho oddílu může posloužit i tak drobná věc, jako je odznáček s logem Junáka. Noste ho třeba na batohu nebo v klopě a nabídněte jej i svým členům, ať je vidět, že jste skauty.

Plachta s logem a webovou adresou
rozměry: 1×1m
v rozích jsou kovová oka pro zavěšení

DVD Skauting je cesta

DVD s propagačním filmem o skautingu. Jeho posláním je představit skauting srozumitelně a atraktivně těm, kteří ho neznají přímo z oddílů – rodičům skautů a skautek, příznivcům skautingu i široké veřejnosti. Je postaven tak, aby podal podstatné informace o skautské výchově dospělým a zároveň poutal pozornost také dětských diváků. Film je možné použít jak k hromadným prezentacím (jako smyčku na akcích pro veřejnost, v kabelových televizích), tak individuálně – např.

pro rodiče nováčků. V nižší kvalitě si ho můžete stáhnout z webových stránek www.krizovatka.skaut.cz.

Výroční zpráva Junáka

Výroční zprávu vydává Junák každý rok v květnu a je možné si ji zdarma objednat – zaplatíte jen poštovné a balné.

Hlavičkový papír s motivem družiny

Hlavičkový papír

Hlavičkový papír je dostupný ve třech základních variantách: bílý, béžový s motivem družiny a béžový s motivem raftu.

Hlavičkové obálky

Dopis napsaný na hlavičkovém papíře je samozřejmě nejlepší vložit do obálky opatřené hlavičkou – tj. logem z jedné strany a nápisem skauting pro život ze strany druhé. Obálky jsou dostupné ve dvou velikostech – C5 a DL.

Desky na dokumenty

V případě, že jdete na nějaké jednání na úřad (například při žádosti o záboru veřejného prostranství pro akci pro veřejnost), se sponzorem či jiným významným partnerem, je vhodné mít materiály pro něj přichystané v hezkých stylových deskách. Jsou formátu A4, uvnitř mají praktické výřezy na vložení vaší vizitky. V profesionální grafice podle grafického stylu Junáka.

Bannerové plachty s logem

Odolné čtvercové propagační plachty 1×1 metr jsou ideálním doplňkem na veškeré druhy akcí pořádaných vaším střediskem pro veřejnost. Plachta je opatřena kovovými kroužky k uchycení na stany, mezi stromy apod.

Nabízíme vám zprostředkování výroby a prodej za výrobní náklady – můžete si buď koupit plachtu s logem a webovou adresou www.skaut.cz, nebo si objednat, jak by měla vaše plachta vypadat – například upravit webovou adresu na adresu vašeho střediska. Plachtu s logem je také možné jednorázově zapůjčit, vyzvednout a po akci vrátit je musíte v Praze na TDC.

NOVINKY – PŘIPRAVUJEME NA PODZIMNÍ NÁBORY 2008

Pro letošek chystáme další várku „nepapírových“ propagačních materiálů, které si můžete koupit pro sebe, pro děti ve vašich oddílech, nebo pro nováčky. Od srpna budou v prodeji placky na batoh a oblečení, nové varianty skautských karabin a dokonce dětské nalepovací tetování.

K dispozici bude také samolepka, kterou můžete umístit na infocentrum, obchod nebo třeba cukrárnu u vás ve městě. Každý kolemjdoucí pak bude vědět, kde si říct o informace o místních skautech.

Časopis Skaut – speciál pro nováčky

Na podzimní náборы 2008 budete mít k dispozici speciální číslo dětského časopisu Skaut. Kromě zajímavého čtení, comicsů a spousty luštění a hádanek se na jeho stránkách děti dozvědí, co zažijí, až budou samy chodit do skautského oddílu. Část časopisu je věnována i rodičům a nezákladnějším informacím o skautskeh a proč k nim dát své dítě.

Pohlednice s motivy kampaně *Nechte své dítě vyrůst ve skautu – „Připraven na velké věci“*.

Nezbytné slovo závěrem

Věřím, že jste v publikaci našli náměty a inspiraci, jak třeba ten letošní zářijový nábor udělat co nejlepší a jak si budoucími nováčky v oddíle dobře poradit. Neváhejte se čas od času k publikaci vracet, zaznamenat si do ní své vlastní nabyté zkušenosti a postřehy, ať se může stát nejen vaším dobrým průvodcem po cestě k nováčkům, ale třeba také zas o něco cennějším společníkem vašim nástupcům.

Na zmíněné cestě vám chci přát úspěch, tedy nadšené děti, přátelské a spolupracující rodiče a posléze také početné a fungující oddíly. Na každý pád chci ale napsat také toto:

Je zřejmé, že s velkou konkurencí na poli volného času dětí a mládeže budeme nuceni stále důkladně promýšlet a hledat cesty k nováčkovi. Je ale také zcela jasné, že máme co nabídnout a že umíme sehrát významnou roli ve výchově a směřování dětí. Proto se nesmíme vzdát, nechat se odradit jedním, dvěma či snad více neúspěchy a stále zkoušet a oslovovat s nabídkou skautingu nové a nové děti.

hodně úspěchů Vám přeje

Bára Tichavová - Rozárka a kolektiv spoluautorů

Doporučená literatura

TICHAVOVÁ, Barbora, ŠANTORA, Roman, ČERNÝ, Pavel. *Akce pro veřejnost*. Praha : Junák - TDC, 2003. 68 s. ISBN 80-86109-99-2.

TICHAVOVÁ, Barbora, et al. *Jak propagovat naši činnost*. Praha : Junák - TDC, 2004. 64 s. ISBN 80-86825-08-6.

Akcie pro veřejnost. Bratislava : Slovenský skauting, 2005. 44 s. ISBN 80-891136-31-1.

MILLA, Michal. *Ako komunikovať a vytvárať vzťahy s verejnosťou*. Bratislava : Slovenský skauting, 2006. 68 s. ISBN 80-89136-50-8.

MILLA, Michal, FILIP, Ján. *Ako zakladať a rozvíjať skauting*. Bratislava : Slovenský skauting, 2006. 52 s. ISBN 80-89136-49-4.

www.skaut.cz/propagace [online]. 2005 [cit. 2008-06-02]. Dostupný z WWW: <www.skaut.cz/propagace>.

NOVÉ SKAUTSKÉ STEZKY

KONEČNĚ JSOU TU

- barevný průvodce skautským programem
- nášivka odpovídajícího stupně přílohou
- pro všechny skauty a skautky
- skautská karetní hra Sacculus
- šikovný kapesní formát A6
- 84 stran

k objednání na
www.skaut.cz/obchod

Tiskové a distribuční centrum

ROZHODNUTÍ JE NA TOBĚ

Skauting – tématické číslo:

Jak získat nováčky

Autor: Barbora Tichavová

Spoluautoři: Jaromír Krejča - Jarus, Pavel Konečný - Flek, Martin Hovorka - Maho, Michaela Čákrtová - Střízlík, Jana Kittová, Michal Kříž - Atty, Marek Filák - Murph, Marek Waldhans - Medvídek, Jan Zeman - Čert, Petr Tulach, Oldřich Rejl - Radar, Zdeněk Chval, Lenka Tomášková - Sojka, Věra Voňavková - Mauglí, Roman Šantora - Bobo

Autoři fotografií: Miroslav Martinovský, Anna Kožuriková, Tomáš Slavík, archiv TDC

Grafická úprava a DTP: Marek Bárta

Vydal:

Junák - svaz skautů a skautek ČR

Tiskové a distribuční centrum

Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1

Praha 2008

Jazyková korektura: Michaela Čákrtová

Vytiskla tiskárna Retip, Červený Kostelec

Náklad: 3000 ks

ISSN: 1210-9827

Jak získat nováčky

Publikace poslouží vůdcům oddílů a středisek, kteří řeší stav členů ve svých oddílech. Snaží se obsáhnout všechna témata spojená s nábořem nováčků; najdete v ní například, jaké prostředky k náboru využít, jak si nováčky v oddíle udržet, čím přesvědčit jejich rodiče, jaké propagační materiály můžete mít k dispozici nebo jak správně mluvit a psát o skautingu. Kniha nevznikla „od stolu“, ale zpracováním mnohých rad a nápadů vycházející ze zkušeností ze všech koutů republiky.

